Беш йилликни муддатидан илгари бажарамиз

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

20-ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 134 (4850).

10 ИЮЛЬ СЕШАНБА 1973 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

ЎРТАЧИРЧИҚ ҒАЛЛАКОРЛАРИНИНГ ҒАЛАБАСИ

Урта Чирчиқ райони 7 июлда давлатга ғалла топшириш планини муваффақиятли адо этди. Ватан омборларига 2700 тоннадан зиёд дон топширилди.

Бундай муваффақиятни қўлга киритишда «Полярная звезда», «Коммунизм», «Северний маяк», Ленин номли ва бошқа хўжаликлар катта ҳисса қўшди.

Давлатга ғалла топшириш давом этмоқда.

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВНИНГ КУБАГА ВИЗИТИ ТЎҒРИСИДА

Куба Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Куба Республикаси революцион ҳукуматининг Бош министри ўртоқ Фидель Кастро Руснинг таклифига биноан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев шу йил декабри—1974 йил январида Куба Республикасига дўстона визит билан боради. Бу таклиф мамнуният билан қабул қилинди.

ВИЗИТ ТУГАЛЛАНДИ

СОФИЯ, 8 июль. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг раиси Н. В. Подгорнийнинг Болгария Халқ Республикасига қилган расмий дўстона визити тугади. У Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг, БХР давлат кенгаши ва ҳукуматининг таклифига биноан бу ерга келган эди.

БКП Марказий Комитетининг биринчи секретари БХР давлат кенгашининг раиси Т. Живков, БХР давлат кенгаши раисининг биринчи ўринбосари, Болгария деҳқончилик халқ иттифоқининг секретари, ватан фронти миллий кенгашининг раиси Г. Трайков БКП Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, БХР Министрлар кенгашининг раиси С. Тодоров, Болгариянинг бошқа партия ва давлат арбоблари СССР ва Болгариянинг давлат байроқлари билан безатилган София аэродромида Н. В. Подгорнийни узатиб қолдилар. Узатиб қолувчилар орасида СССРнинг БХРдаги элчиси В. Н. Базовский ва БХРнинг СССРдаги элчиси Д. Жулев бор эди.

Совет Иттифоқидан келган меҳмонларни самимий кузатиш учун Болгария пойтахтининг жуда кўп аҳолиси аэродромга келди.

СССР ва БХРнинг давлат гимнлари ижро этилди. Н. В. Подгорний ва Т. Живков саф тортиб турган фахрий қоровул олдидан ўтдилар.

Совет Иттифоқидан келган меҳмонлар болгариялик дўстлар билан самимий хайрлашдилар. «ИЛ-62» самолёти Москвага қараб йўл олди.

Н. В. Подгорнийга ҳамроҳ бўлиб келган кишилар — СССР Олий Совети Президиуми раисининг ўринбосари, Украина ССР Олий Совети Президиумининг раиси И. С. Грушецкий, СССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари Н. А. Тихонов, Коми АССР Министрлар Советининг раиси П. А. Безносов, СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари Н. Н. Родионов ва бошқалар ҳам ўз ватанларига қайтиб келдилар.

Н. В. ПОДГОРНИЙ МОСКВАГА ҚАЙТИБ КЕЛДИ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзоси, СССР Олий Совети Президиуми раиси ўртоқ Н. В. Подгорний 8 июлда Софиядан Москвага қайтиб келди. У Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитети, Болгария Халқ Республикаси давлат кенгаши ва ҳукуматининг таклифига биноан расмий дўстона визит билан қардош мамлакатга борган эди.

Н. В. Подгорнийга ҳамроҳ бўлиб борган СССР Олий Совети Президиуми раисининг ўринбосари, Украина ССР Олий Совети Президиумининг раиси И. С. Грушецкий, СССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари Н. А. Тихонов, Коми АССР Министрлар Советининг раиси П. А. Безносов, СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари Н. Н. Родионов ҳам Москвага қайтиб келдилар.

Ю. В. Андропов, Ф. Д. Кулаков, К. Т. Мазуров ўртоқлар, СССР Олий Совети Президиуми раисининг ўринбосарлари М. А. Яснов ва В. П. Рубен, СССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари В. Н. Новиков, СССР Олий Совети палаталарининг раислари А. П. Шитиков, Е. С. Насриддинова, СССР Олий Совети Президиумининг секретари М. П. Георгадзе, СССР министрлари Б. П. Бугаев, Н. А. Шчелоков, СССР Министрлар Совети ташқи иқтисодий алоқалар давлат комитетининг раиси С. А. Скачков, СССР Олий судининг раиси Л. Н. Смирнов, СССР бош прокурори Р. А. Руденко, СССР министрларининг биринчи ўринбосарлари В. В. Кузнецов, И. И. Якубовский, КПСС Марказий Комитети бўлим мудирининг биринчи ўринбосари О. Б. Рахманин, «Известия» газетасининг бош редактори Л. Н. Толкунов ва бошқа расмий кишилар Совет Иттифоқининг давлат байроқлари билан безатилган Внуково аэродромида Н. В. Подгорнийни кутиб олдилар.

Кутиб олувчилар орасида Болгария Халқ Республикасининг Совет Иттифоқидаги муваққат ишлар вакили К. Атанасов бор эди.

(ТАСС).

СОВЕТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ МОСКВАГА ҚАЙТИБ КЕЛДИ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзоси. СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико бошчилигидаги Совет делегацияси 8 июлда Хельсинкидан Москвага қайтиб келди.

Делегация Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик масалаларига бағишланган кенгашда қатнашди.

(ТАСС).

СОВЕТ ДЕЛЕГАЦИЯСИНИНГ СУРИЯГА ВИЗИТИ ТАМОМ БЎЛДИ

ДАМАШҚ, 9 июль. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари А. П. Кириленко бошчилигидаги Совет партия-ҳукумат делегацияси Сурияга қилган визитини тамомлади. Делегация бу ерга Фрот дарёсини тўсиш муносабати билан бўлган тантаналарда қатнашди.

Делегация бугун эрталаб Ливанга жўнаб кетди.

Араб Социалистик уйғониш партияси Сурия раҳбарлиги секретарининг ўринбосари Муҳаммад Жаобир Бажбуж, Фрот тўғони ишлари министри Мунир Ваннус нефть энергетика ва табиий ресурслар министри Файз Носир Дамашқ аэропортида совет делегациясини узатиб қолдилар.

САМАРҚАНД ДЕҲҚОНЛАРИНИНГ КЕНГАШИ

САМАРҚАНД, 9 июль. (ЎзТАГ). Иштихон районидаги «8 Март» колхозида партия ва совет активи иштироки билан Самарқанд области қишлоқ хўжалиги ходимларининг кенгаши бўлиб ўтди. Самарқанд область партия комитетининг биринчи секретари В. Н. Қодиров қишлоқ хўжалик ишларининг аҳволи ва олинган социалистик мажбуриятлар қандай бажарилаётганлиги тўғрисида ахборот берди.

Кенгаш қатнашчилари ғўза, маккажўхори ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларини парвариш қилишни кучайтириш юзасидан конкрет вазифаларни белгилаб олдилар. Самарқанд областининг деҳқонлари беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи йилида Ватанга 500 минг тонна «оқ олтин» берадилар.

Кенгашда КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов нутқ сўзлади.

ВМП ВА ВДР ҲУКУМАТИ ДЕЛЕГАЦИЯСИ МОСКВАГА ЖЎНАБ КЕТДИ

ХАНОЙ, 8 июль. (ТАСС). Вьетнам Меҳнаткашлар партияси ва Вьетнам Демократик Республикаси ҳукуматининг ВМП Марказий Комитети биринчи секретари Л. Зуан ва ВМП Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, ВДР ҳукуматининг Бош министри Фам Ван Донг бошчилигидаги делегацияси бугун КПСС Марказий Комитети ҳамда СССР ҳукуматининг таклифига биноан расмий дўстона визит билан Ханойдан Совет Иттифоқига жўнаб кетди.

Делегация составида ВМП Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, ВДР ҳукумати Бош министрининг ўринбосари Л. Тхань Нги ВМП Марказий Комитетининг аъзоси, ВДРнинг СССРдаги элчиси Во Тхук Донг министр, ВДР давлат план комитети раисининг ўринбосари Нгуен Ван Кха, ВДР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари Нгуен Ко Тхать, ВДР Миллий мудофаа министрининг ўринбосари Чан Шам бор.

ВДР вице-президенти Нгуен Лионг Банг ВМП Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси ВДР миллат мажлиси доимий комитетининг раиси Чионг Тинь, ВМП Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, ВДР Бош министрининг ўринбосари ва миллий мудофаа министри Нгуен Зиап ВМП Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси Ле Дик Тхо, ВМП Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзоси ВДР Бош министри ўринбосари ва ташқи ишлар министри Нгуен Зуй Чин ВДРнинг бошқа партия, давлат арбоблари, Жанубий Вьетнам республикасининг ВДРдаги доимий ваколатхонасининг бошлиғи Нгуен Ван Тьен Ханой меҳнаткашларининг жуда кўп намояндалари байрамларидагидек безатилган Ханой аэродромида делегацияни узатиб қолдилар. Узатиб қолувчилар орасида СССРнинг ВДРдаги муваққат ишлар вакили М. Г. Подольский, ВДР пойтахтидаги дипломатия ваколатхоналарининг аъзолари бор эди.

ГУЛЛАМОҚДА, КЎСАКЛАМОҚДА

Бекобод районидаги «Победа» колхозининг Ашур Қўшмонов бошлиқ бригадаси далаларида ғўзалар қийғос гулга кириб, кўсак туга бошлади. Бригада аъзолари бу йил 85 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 35 центнердан «оқ олтин» етиштириш иштиёқи билан меҳнат қилишяпти. Шу кунларда айниқса ғўзаларни саратон сувига қондиришда А. Худойқулов, Н. Қўшматов ва М. Эргашев каби сувчилар намуна бўлмоқдалар.

Ғўзаларнинг бегона ўтлардан тоза бўлиб, яхши ўсишида Зулайҳо Қурбонова ва Янглиш Холмирзаева каби қиз-жувонлар яхши меҳнат қилмоқда.

Илғор бригаданинг миришкор пахтакорлари ҳосилга-ҳосил қўшиш учун барча имкониятларни ишга солмоқдалар.

Т. УСМОНОВ,
Т. МАҲКАМОВ.

ЕМ-ХАШАК МЎЛ БЎЛАДИ

Ўрта Чирчиқ районидаги «Коммунизм» колхозининг чорвадорлари бу йил камида 1,5 йилга етадиган ем-хашак жамғаришга аҳд қилишган. Ҳозиргача 800 тонна сенаж бостирилди, 206 тонна дағал хашак уюми ҳосил этилди.

Колхознинг ем-хашак етиштирувчи бригада аъзолари мавжуд майдонлардаги беданн бу йил 5 марта ўриб олиш ва ҳар гектар ердан 130 центнердан пичан тайёрлаш учун курашмоқдалар. Бу ишда Раҳим Асқаров, Бўрибой Ўрозов, Умар Обидов, Ориф Эргашев каби механизаторлар зўр ғайрат кўрсатишмоқда.

75 гектар ерга экилган маккажўхори ҳам шу кунларда сифатли парвариш қилиняпти. Бригада аъзолари гектаридан 60 центнердан маккажўхори дони ва 500 центнердан силос учун кўк поя олишга аҳд қилганлар. Ҳозиргача барча майдондаги маккажўхори икки марта озиқлантирилиб, қондириб суғорилди.

Колхоз ғаллакорлари ҳам фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Улар бу йил гектаридан 12 центнердан дон олишни мўлжаллаб туришибди. Ғалла ўримида 3 комбайн, 2 дон тозалаш машинаси мунтазам ишлаяпти. Александр Чунин ва Қодир Рисбоев каби комбайнчилар кундалик ғалла ўриш нормасини ошириб адо этишмоқда.

Т. ЙУЛДОШЕВ.

БЕКОБОД районидаги Ленин номли колхозининг Жўрабой Оллоназаров бошлиқ комсомол-ёшлар звеносида ғўза парваришн намунали ўтказиляпти. Қалби қайноқ ёшлар бу йил 43 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 50 центнердан ҳосил олишга аҳд қилганлар. Суратларда: ғўза қатор ораларига ишлов бериш пайти, звено бошлиғи Ж. Оллоназаров.

Т. МАҲКАМОВ фотоси.

*

СЕРФАЙЗ ДАЛАЛАР

Қуёшнинг заррин нурларида товланаётган олтин бошоқлар кўзни қувонтиради. Бутун борлиқ ҳаракатда. Пешанасини қийиқчаси билан тангиб олиб, комбайн штурвалини моҳирлик билан бошқараётган жасур йигитлар, дон ортаётган ишчилар, шофёрлар баракали хирмон тўплаш иштиёқида самарали меҳнат қилишмоқда.

Ғаллазор ичра чайқалиб, сузиб келаётган комбайн дала бошига чиқиб тўхтади. Ундан кенг елкали, икки юзи қуёш тафтида анордек қип-қизарган йигит тушиб келди. Пўлат Худойқулов бригаданинг энг етакчи комбайнчиларидан. У билан ҳол-аҳвол сўрашдик.

— Шу сменадаги кўрсаткичим ҳарқалай чакки бўлмади,— деди Пўлат. 12 гектар майдондаги донни ўриб-йиғиб бердим. Сменачи дўстим Шуҳрат Худойқулов билан ҳамжиҳатликда ишлаб, гоҳ у, гоҳида мен олдинда бораяпмиз. Ҳар сменада норма 2—2,5 баробарга етказиб адо этилмоқда.

Бригадада иш мусобақа асосида ташкил этилган. Комбайнчилардан Пўлат Худойқулов ва Шуҳрат Худойқулов қўшни далада меҳнат қилаётган Абдуқодир Жумабоев ва Насрулла Абдукаримов билан беллашмоқда. Бу мусобақа комбайнчиларга катта муваффақиятлар олиб келмоқда. Иш суръати кун сайин ортиб боряпти.

— 944 гектар ерга бошоқли дон экинлари экканмиз,— дейди Свердлов номли колхоз раиси Абдунаби Абдумўминов.— Шундан 506 гектар ердаги арпа, 156 гектар ердагиси буғдой йиғиб-териб олинди. Ҳозир далаларда тўртта комбайн кунутун ишлаб турибди. Улар ёрдамида кунига 45—50 гектар ердаги ҳосил йиғиштирилмоқда. Биз, далада меҳнат қилаётганларга барча шароитни яратиб беришга ҳаракат қилмоқдамиз.

Дала шийпони зарур асбоб-анжомлар, радио ва телевизор билан жиҳозланган. Илғор комбайнчиларнинг ишлари ҳар 10 кунда кўриб чиқилади. Мусобақада ғолиб чиққанларга Кўчма Қизил байроқ билан 25 сўм пул мукофоти тақдим этилмоқда.

Райондаги Калинин номли колхоз ғаллакорлари ҳам самарали меҳнат қилиб катта ютуқларни қўлга киритишмоқда. 1065 гектар ерга дон экинлари экилган бўлиб, деҳқонлар 477 тонналн баракали хирмон учун кураш олиб боришмоқда. Колхоз маъмурияти, партия ташкилоти қир-адирларда меҳнат шижоатини кўрсатаётган азамат ғаллакорларга катта қулайликлар яратиб беришган. Ленин номли, Тельман номли ва Калинин номли хўжаликларда ҳам ғалла ўрим-йиғим ишлари қониқарли олиб борилмоқда.

Район ғаллакорлари украиналик комбайнчиларнинг чақириқларидан руҳланиб, меҳнат қилишмоқда. Ғаллакорларнинг бутун диққат-эътибори баракали хирмон яратишга қаратилган.

И. ЮСУПОВ.
Пискент райони.

ЯНГИЙЎЛ районидаги «Коммунизм» колхозининг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Мадамин Мараҳимов бошлиқ бригадада ғўзалар дуркун ўсиб, мўл ҳосил тўпланмоқда. Бригада аъзолари бу йил 90 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 51 центнердан хирмон кўтаришга сўз берганлар. Суратда: бригаданинг илғор сувчиси Ҳасан УМАРОВ ғўзаларга сув тараяпти.

Р. ШАМСУТДИНОВ фотоси. (ЎзТАГ).

40 ЦЕНТНЕР УЧУН

Бу йил ҳар гектар ердан 40 центнердан пахта етиштириш учун кураш бошлаган Чиноз районидаги Навоий номли колхознинг Карим Ҳасанбоев бошлиқ бригада пахтакорлари шу кеча-кундузда ғўза парваришини қизитиб юборганлар.

Бу иш агротехника қоидаларига қатъий, риоя қилинган ҳолда олиб борилялти. Шу кунгача 75 гектар майдон 3 марта сифатли ишловдан чиқарилди. Шунинг учун ҳам ғўзалар серавж, бўлиқ бўлиб ўсяпти.

Ғўзани серҳосил, бақувват бўлиб ривожланишида айниқса бригада механизаторларининг ҳиссаси катта бўляпти. К. Сарибоев, З. Шокиров каби серғайрат дала гвардиячилари ҳар куни 8—9 гектар майдондаги ғўза қатор ораларини юмшатиб, белгиланган нормаларини ортиғи билан бажармоқдалар.

— Ғўзани об-ҳаётга миришкор тираётган сувчилардан Р. Жумаев, В. Ғофуров, ака-ука Омон, ва Исоқжон Иброҳимовлар нормани бир ярим-икки баробарга етказиб бажаряптилар.

Сувчи йигитларнинг унумли ишлашлари учун колхоз правленнеси, партия ташкилотя барча шароитни яратиб берган.

Ҳ. СУЛАЙМОНОВ.

ҒЎЗАЛАР ШИКОЯТИ

Чинозлик пахтакорлар олдида бу йил ҳар қачонгидан ҳам улкан вазифалар турибди. Улар гектаридан 35 центнердан ҳосил етиштириб 37 минг тонналик «оқ олтин» хирмонини яратиш мажбуриятини ўз зиммаларига олганлар. Пахтакорлар ана шу масъулиятли ва шарафли вазифани муваффақиятли адо этиш йўлида жонбозлик кўрсатишмоқда. Пахта далаларини айланар экансиз, ғўзаларнинг ривожини кўриб кўзингиз қувнайди, дилингиз равшан тортади. Навоий номли, Киров номли, Охунбобоев номли, «Қизил Октябрь» колхози пахтакорлари ҳозирги масъулиятли дамларни чуқур ҳис этган ҳолда ҳар туп ғўзани меҳр билан парвариш қилишяпти.

Бироқ, райондаги ҳамма хўжаликларда ғўзалар бир хилда эмас. Масалан, «Октябрь 40 йиллиги» колхозида ғўзаларга назар ташласангиз улар ўз кўринишлари билан дилни хира қилади. Колхознинг 3-бригадасига ўртоқ Эргаш Мирзараҳматов бошчилик қилмоқда. 85 гектар майдондаги ғўзаларнинг ривожи ачинарли. Культивация сифатсиз ўтказилган, ниҳоллар қақраб, барглари қовжирайбошлаган. Каттагина майдондаги ғўзани ажриқ эзиб қўйган. Картанинг у ер, бу ерида шудгор ерлар кўзга ташланади. Кучсиз, мадорсиз қолган нимжон ғўза туплари колхоз раҳбарлари ва мутахассисларининг бепарволигидан шикоят қилишаётгандек ерга бош эгишган. Қани уларнинг дарду ҳасратини эшитайликчи.

— Шу аҳволга тушганимиздан хўжалик раҳбарлари хабардормикин. Мана, биринчи сув ичганимизча, япроғимизда нам қолмади. силламиз қуриди. Бунинг устига анови каттагина майдондаги шерикларимизни ажриқ босиб мажруҳ қилиб қўйди. Колхоз раҳбарларига ҳайронмиз, ҳолимизни кўришса ҳам парвойига келтиришмайди. Яна гектаримиздан ўттиз беш центнердан «оқ олтин» етиштирамиз деб уялмай-нетмай ваъда беришган. Шу ахволда қаровсиз ётаверсак, бериб бўпмиз, ўттиз беш центнерданни! Ҳали ҳам вақт ғанимат, улар ақл-ҳушларини йиғиштириб июль ойида икки марта чилла суви бериб шарбат оқизишмаса, биздан хафа бўлишмасин.

Колхознинг 2-бригадасига ўтганимизда бу ердаги ғўзалар ҳам бизга шикоятомуз боққандай туюлди.

— Мана, кўряпсизларми, масъулиятсизликни, вақтида суғорилмай, тўйиб озиқлантирилмай, сифатли ишлов олмай ҳосилдан қолиб ётибмиз. «Қизил Октябрь» колхозидаги дўстларимиз икки-учтадан кўсак боғлаган бир пайтда биз шоналаб, гуллай-олмаяпмиз. Ўзингиз кўриб турибсиз шу ҳам суғориш бўлдими? Иккинчи сувни зўр иштаҳа билан кутган эдик. Бугун сувчилар ҳовлиқиб келиб ўқариқни эгатларимизга катта очиб юборди. Сув нам бермай айқириб оқиб кетяпти. Томиримизни ялаб ўтяпти. Анави карта ёқасидаги бўй баробар ғумай, шўраларни қаранг, улар уруғ бойлаб турибди. Эртами-индин шамол орқали уруғини сочиб юборади. Ана ундан кейин кўрасиз, ҳаммаёқни бегона ўт уруғи босади. Бу кимга фойда, кимга зарар. Аҳир шуларнинг вақтида таг-томирини қуритиб юборишса, келгуси йилга иш камаяди-ку.

Айниқса шу иккинчи ва қўшнимиз бўлмиш учинчи бригада далаларидаги ғўзаларга яхши қаралмагани учун сонимиз ҳам камайиб кетди. Бир гектарда 60—65 минг тупдан ошмаймиз...

«Октябрь 40 йиллиги» колхози пахтакорлари бу йил 740 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 35 центнердан «оқ олтин» етиштириш мажбуриятини олишган. Улар ана шу мажбуриятни шараф билан бажариш учун ҳаракат қилишяпти. Лекин ахвол ҳамма бригадаларда бирдек эмас. Айниқса юқоридаги икки бригадада аҳвол ғўзаларнинг тилидан айтилгандек жуда ёмон. Шу кунгача 150 гектар ердаги ғўза иккинчи сувдан чиқмаган. Колхозда сувдан фойдаланиш коэффициенти 0,62 процент. Ваҳоланки бу хўжалик планда белгиланганидан кўп сув олиб шу сув ҳисобига 50 гектар ғўзани суғориш ўрнига 26 гектар ғўзани суғораяпти. Культивация ҳам сифатли ўтказилмаган. Шунинг оқибатида далалардаги ғўзалар бир текис ривожланмаган. Ери-суви, табиий шароити бир хил бўлган қўшни Киров номли колхоз далаларида ғўзаларни учинчи марта суғориш тугалланай деб қолган. Лекин бу хўжаликда иккинчи суғориш ўтказиб бўлингани йўқ.

Колхоз раҳбарлари ҳозирги ғанимат дамлардан унумли фойдаланиб, бутун куч ва имкониятларни сафарбар этишлари, июль ойи ичида ғўзаларнинг ривожидаги қолоқликни тугатиб мажбуриятни қоплайдиган даражада ҳосил тўплашга эришишлари зарур.

Шунингдек, ғўза парваришида райондаги Собир Раҳимов номли колхозда ҳам жиддий нуқсонлар бор. Айниқса Жўрабеков бошчилик қилаётган 13, Усмонов бошлиқ 10- ва Охунжонов раҳбарлигидаги 11-бригада далаларидаги ғўзаларнинг ривожи кўнгилдагидек эмас. Биринчи сувдан кейин қақраб ётган ғўзалар, ўт босган майдонларни кўриб ранжийди киши. Шундай манзарани «Ўзбекистон ССР 30 йиллиги» колхозида ҳам кўриш мумкин. Районда ғўза парваришн яхши ҳисобланган Карл Маркс номли колхозда ҳам ғўза парваришига эътиборсизлик билан қараш ҳоллари рўй беряпти. 6, 7, ва 8-бригада далаларидаги ғўзаларнинг ривожи умуман ёмон эмас. Ўсимлик икки-учтадан кўсаклаган. Бироқ ҳамма ерда парваришни бирдек деб бўлмайди. Масалан 7-бригада ғўзаларининг каттагина қисмига сув бостириб юборилган. Культивациядан кейин палахса-палахса кесаклар кўчиб кетган. Ғўзаларнинг ён атрофи қотиб тош-метин бўлиб ётибди. Натижада ривождан қолиб япроқлари сарғаябошлаган. Эгат бошларидаги сув босиб кетган ғўзаларни кўпгина бригада далаларида учратиш мумкин.

Июль ойи ҳосил тақдирини ҳал этувчи масъулиятли даврдир. Ана шу ой ичида ғўзалар қондириб суғорилиб, озиқлантирилиб, агротехника асосида юқори сифатли ишлов берилгандагина пахтакор мўлжалдаги ҳосилни олиши мумкин. Ғанимат дамларни қўлдан бой бермай астойдил меҳнат қилайлик.

Ж. ТОЙМЕТОВ,
область қишлоқ хўжалик бошқармасининг инженери,

К. ГОРБУНОВ,
область суғориш тармоқлари бошқармасининг катта инженери,

М. ИБРОҲИМОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

Бўстонлиқ районидаги Ғазалкент аҳолига маиший хизмат кўрсатиш уйи кўйлак тикиш цехининг Г. Гегеле бошлиқ коммунистик меҳнат бригадаси коллективи бригада-поток усулида ишлаб аҳолига намунали хизмат кўрсатмоқда. Суратда: илғор тикувчилардан (чапдан ўнгга) З. Ешметова, А. Наумова ва бригада бошлиғи Г. Гегелеларни кўриб турибсиз.

И. ПОРТНОВ фотоси.

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ВА ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТИ

САМАРАЛИ ҲАМКОРЛИК

«Узбекхиммаш» заводида ишлаётган олий маълумотли мутахассисларнинг ҳар иккисидан бири Тошкент политехника институти ва унинг Чирчиқдаги кечки филиалини битириб чиққан. Ҳозир корхонада шундай юқори малакали 190 нафар кадрнинг ярмидан кўпроғи бош мутахассис, цех ва бўлим бошлиғи, мастер, конструктор ёки технолог лавозимларида самарали меҳнат қилишмоқда.

Қозон-пайвандлаш цехининг мастери К. Труш, қуюв, цехи бошлиғи А. Попов, технолог А. Умаров, конструкторлар В. Чернова, Р. Хасанов, бош пайвандчи О. Вартеванян, бош инженер Л. Смирнова ва бошқалар ўз вақтида политехника олий ўқув юртларининг талабалари бўлишган.

Олий ўқув юрти билан корхона ўртасида мустаҳкам алоқа ўрнатилган. Бўлажак инженерлардан 50 киши ҳар йили диплом ёқлаш олдидан ёки ишлаб чиқариш практикаси давомида корхонада бўлиб назарий билимини мустаҳкамлайди.

Студентлар практикаси бундай уюштирилиши ва энг актуал диплом ишларининг ёқланишидан институтнинг ўзигина эмас, балки корхона ҳам манфаатдордир. Негаки, ҳозирда машинасоз ҳамда инженер-техник ходимлардан 75 киши институтнинг кечки факультетида ўқийди. Қатор ёш ишчилар эса завод йўлланмаси билан институтга ўқишга юборилапти, уларга корхона стипендия тўлайди.

Корхонамизда бўлажак мутахассисларнинг амалий машғулотлари кўнгилдагидек ташкил қилиниши устидан алоҳида ғамхўрлик қилиняпти. Талабаларга тажрибали мутахассислар бириктиб қўйилган. Жумладан, бош энергетик В. Ей, механизация ва автоматизация бўлими бошлиғи А. Абдураҳмонов, техника назорати бўлими бошлиғи Г. Сипаков, бош технолог муовини А. Стрекозов, бош инженер ўринбосари П. Гонтаренколар студентлар билан бажонидил шуғулланадилар, улардан ўз маслаҳатларини аямайдилар. Негаки, улар ҳам ТошПИнинг собиқ талабаларидирлар.

Машинасозлар бу билангина чекланишаётгани й ў қ. Чирчиқдаги кечки факультетга қарашли химия технологияси жараёни ва асбоб-ускуналари лабораториясини кенгайтириш борасида ҳам институт билан ҳамкорлик қилиняпти. Жумладан, лабораторияда корхонада тайёрланган технология мосламаси ўрнатилган. Фақат ўқув мақсадларида қурилган бу мослама саноатда қўлланиладиганидан кичикроқ ҳажми билангина фарқланади. Мослама ишга тушгач, бўлажак кимёгар, механик ва конструкторларнинг тажриба-ўқув ишлари учун янада кенг имконият очилади.

Яна бир мисол. Корхонанинг механика цехида муҳим янгилик пайдо бўлди. Парманн магнит билан ишлашда қўлланиладиган бу мослама фрезер қирқувчи асбобнинг мустаҳкамлигини икки баравар оширади. Парманн магнитлаш учун эса атиги 2 секунд керак бўлади, бунда қирқувчи асбоб анча иқтисод қилиб қолинади. Мазкур янгилик политехника институтининг ёш ўқитувчилари, техника фанлари кандидатлари А. Ҳошимов, Н. Молчанова ва кичик илмий ходим Т. Ахбаевлар томонидан яратилган бўлиб, машинасозлар таҳсинига сазовор бўлди. Эндиликда ихтирочилар завод топшириғига биноан металлни узиб-узиб кесиш усулини қўллаб, бу билан металл қириндини майдалаш масаласини ҳал қилмоқдалар.

Ҳа, бундай ҳамкорликни ҳар қанча қўллаб-қувватласа арзийди. Негаки, ҳозир мутахассисларни тайёрлашда янгича талаблар қўйилаётган, саноатчилар зиммасига эса ишлаб чиқариш самарадорлигини кескин оширишдек масъулиятли вазифалар юклатилган вақтда олий ўқув юртлари билан корхоналарнинг мустаҳкам ҳамкорлиги алоҳида аҳамият касб этади. Шу жиҳатдан олганда политехника институти ва корхонамиз жамоат ташкилотлари бундай ҳамкорликни ҳар томонлама мустаҳкамлаб, яхши натижаларга эришмоқдалар.

О. ЛЕВАК,
«Узбекхиммаш» заводи кадрлар техника-иқтисодий ўқуви бюросининг бошлиғи.

СОВЕТ—БОЛГАРИЯ ҚЎШМА АХБОРОТИ

Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитети, Болгария Халқ Республикаси давлат кенгаши ва ҳукуматининг таклифига биноан КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети Президиумининг раиси Н. В. Подгорний 1973 йил 4 июлдан 8 июлгача расмий дўстлик визити билан Болгария Халқ Республикасида меҳмон бўлди.

Совет Иттифоқининг вакиллари ҳамма жойда самимий кутиб олинди. Бу эса КПСС билан БКП ўртасидаги, Совет Иттифоқи билан Болгария халқлари ўртасидаги бирлик ва қардошларча дўстликнинг мустаҳкамлигини яна бир карра намойиш қилди.

Икки ўртада бўлиб ўтган музокаралар иккала мамлакат ўртасидаги муносабатларга доимо, хос бўлган самимият, ҳамжиҳатлик вазиятида, муҳокама қилинган ҳамма масалаларга қарашда тўла якдиллик вазиятида ўтди.

Музокаралар вақтида Болгария томони Болгарияни иқтисодий ва социал ривожлантириш соҳасида БКП X съезди белгилаган планлар қандай амалга оширилаётганлиги тўғрисида, БКП Марказий Комитетининг 1972 йил декабрь пленуми қарорлари қандай бажарилаётганлиги ҳақида, давлат ва жамоат органларининг фаолияти тўғрисида, БХРнинг Европада тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлашга кўмаклашувчи ташқи сиёсат соҳасидаги тадбирлари ҳақида ахборот берди.

Совет томони КПСС XXIV съездидан кейин совет халқининг партия раҳбарлигида коммунистик қурилишда, СССРнинг иқтисодий ва мудофаа қудратини мустаҳкамлашда, совет жамиятини социал-сиёсий ва маънавий ривожлантиришда, меҳнаткашлар депутатлари советларининг фаолиятини янада активлаштиришда, социалистик демократияни ва совет қонунчилигини, бутун давлат аппаратининг ишини такомиллаштиришда эришилган муваффақиятлари тўғрисида гапириб берди.

Болгария томони совет халқининг коммунизм қурилишидаги муваффақиятларини, КПСС Марказий Комитети билан Совет Ҳукуматининг бутун дунёда социализм, тинчлик ва антиимпериалистик кураш иши манфаатлари йўлида тинчлик программасини амалга ошириш соҳасидаги актив ва изчил халқаро фаолиятини юксак баҳолади. Совет давлатининг ленинчи ташқи сиёсатини амалга оширишга КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев шахсан катта ҳисса қўшганлиги таъкидлаб ўтилди.

Музокаралар давомида томонлар Совет-Болгария муносабатларига ва социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг биргаликдаги фаолиятига тааллуқли кўпгина масалаларни, шунингдек ҳозирги халқаро аҳволнинг баъзи бир актуал проблемаларини муҳокама қилдилар.

Томонлар шуни зўр мамнуният билан қайд қилдиларки, ҳозирги замоннинг, жаҳон коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг асосий проблемалари, социализм ва коммунизм қурилиши масалалари соҳасида иккала мамлакат партиялари ва ҳукуматларининг қарашлари тўла якдил эканлиги ва биргалашиб ҳаракат қилаётганликлари СССР билан БХР ўртасидаги муносабатларга хос хусусият бўлиб қолди.

Томонлар ўзаро иқтисодий ёрдам кенгаши доирасида икки томонлама ва кўп томонлама асосда иқтисодий ҳамкорликни чуқурлаштириш, социалистик иқтисодий интеграция комплекс программасини амалга оширишда куч-ғайратларини активлаштириш зарурлигини айтдилар.

Социализм мамлакатларининг қардошларча иттифоқи, бирлиги ва жипслигини янада кучайтириш муҳимлиги таъкидлаб ўтилди, буни социалистик давлатларнинг ва умуман бутун ҳамдўстликнинг туб манфаатлари тақоза этади. Социалистик ҳамдўстлик давлатларининг баҳамжиҳат сиёсати, уларнинг мустаҳкам иқтисодий ҳамкорлиги социализм халқаро позицияларини изчиллик билан мустаҳкамлашга ёрдам беради, дунёдаги воқеаларнинг боришига ижобий таъсир ўтказади.

Иккала томон Хитойдаги маочи раҳбарларнинг антисовет ва антисоциалистик сиёсатини, маочи раҳбарлар социалистик мамлакатларнинг халқаро коммунистик ҳаракатнинг ва антиимпериалистик кучларнинг бирлигига путур етказиш йўлидаги ўз урунишларида энг реакцион империалистик доиралар билан қўшилиб кетаётганликларини қоралайдилар.

Халқаро проблемаларни кўриб чиқиш вақтида шу нарса таъкидлаб ўтилдики, кейинги вақтларда социалистик давлатларнинг конструктив сиёсати, барча тинчликсевар ва реалистик фикрдаги кучларнинг қўллаб-қувватлаши натижасида содир бўлган қулай ўзгаришлар халқаро вазиятни янада юмшатишга ва давлатлар ўртасидаги ўзаро муносабатларни яхшилашга кўмаклашади, Европа қитъасидаги сиёсий иқлим тубдан ўзгарди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневнинг Америка Қўшма Штатларига қилган визити, шунингдек унинг Франция Республикаси президенти билан учрашуви ленинча тинч-тотув яшаш сиёсатининг кучи ва ҳаётийлигини яна бир марта яққол исботлади, ялпи тинчликни за халқлар ўртасида ҳамкорликни мустаҳкамлаш ишига катта ҳисса бўлиб қўшилди. Ядро урушининг олдини олиш тўғрисида СССР билан АҚШ ўртасида муддатсиз битим тузилганлиги — ядро уруши чиқиш хавфини камайтириш ва пировард натижада бу хафни йўқотиш, халқаро хавфсизлик реал гарантияларининг системасини вужудга келтириш йўлидаги муҳим қадам бўлди.

Совет Иттифоқи билан Болгария Халқ Республикаси ишонч билдириб айтадиларки, куч ишлатишдан воз кечиш ва ядро уруши чиқишига йўл қўймаслик учун қатъий чораларни кўриш юзасидан СССР билан АҚШ биргаликда ёзиб қўйган принципларга қўшилишга бошқа давлатларнинг тайёрлиги ер юзида ялпи хавфсизликни ва мустаҳкам тинчликни таъминлаш учун ғоят муҳим иш бўлиб қолади.

Европа халқларининг тинчлиги ва хавфсизлигини мустаҳкамлаш, Европа қитъасида кескинликни юмшатиш жараёнини чуқурлаштириш йўлида янада муваффақиятлироқ олға силжиш учун мавжуд имкониятлардан самарали фойдаланиш зарурлигини томонлар таъкидлаб ўтдилар. Шу муносабат билан улар олий даражадаги Совет-Ғарбий Германия музокараларининг катта аҳамиятини уқтирдилар. ГФР билан Чехословакия ўртасида эришилган ҳамда улар ўртасидаги муносабатларни тўла-тўкис бартараф этиш, шунингдек ГФРнинг бошқа социалистик мамлакатлар билан муносабатларини нормаллаштириш йўлини очадиган битимдан мамнуният изҳор этилди.

Томонлар ГДР билан ГФР ўртасидаги муносабатларнинг асослари тўғрисида ҳозир кучга кирган шартноманинг катта аҳамиятини қайд қилдилар ва иккала герман давлатининг БМТга қабул қилинишини табриклайдилар.

Совет Иттифоқи билан Болгария Социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик масалаларига бағишланган кенгашни тайёрлаш ишига муҳим ҳисса қўшганлигини таъкидлайдилар.

Улар бу кенгашнинг иши бошланганлигини тинчлик сиёсатининг янги муваффақияти деб баҳолаб, бошқа социалистик мамлакатлар билан биргаликда унинг муваффақиятига ҳар томонлама кўмаклашишга, Европада кескинликни юмшатиш, ўзаро манфаатли ҳамкорликни ривожлантириш йўлидаги куч-ғайратларини давом эттиришга тайёр эканликларини таъкидлайдилар.

Марказий Европадаги қуролли кучларни ва қурол-яроғларни қисқартириш тўғрисида ўтказиладиган музокараларга СССР билан БХР муҳим аҳамият берадилар ҳамда бундай музокараларни пухта тайёрлаб, самарали ўтказиш зарурлигини айтадилар. Қуролли кучлар ва қурол-яроғларни ҳарқандай қисқартириш ҳамма томонларнинг бир хилда хавфсизлигини таъминлаш принципига асосланиши лозим.

Дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги шартноманинг V моддасига амал қилиб, Совет Иттифоқи билан Болгария Болқонда тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлаш учун изчиллик билан ҳаракат қиладилар. Совет томони Европанинг бу районида тинч ҳамкорликни ривожлантиришга Болгария Халқ Республикаси қўшган конструктив ҳиссани таъкидлайди.

СССР билан БХР Вьетнам халқининг тарихий ғалабасини бу ғалабага халқаро вазиятни соғломлаштиришнинг умумий жараёни учун муҳим аҳамиятга эга эканлигини қайд қилиб, социализм қурилишида ВДРга бундан буён ҳам қардошлик ёрдам беришга, Париж битимининг изчиллик билан бажарилишига, Ҳинди-Хитойда тинчлик ўрнатишга кўмаклашишга аҳд қилганликларини билдирадилар.

Томонлар Яқин Шарқдаги кескин вазият хусусида ташвишланаётганликларини айтдилар ва БМТ хавфсизлик кенгашининг маълум резолюциясини бажариш асосида шу райондаги уруш ўчоғини тезроқ тугатишга ҳаракат қилиш зарурлигини таъкидлайдилар.

СССР билан БХР ялпи ва тўла қуролсизланишга, шу жумладан ядро қуролини самарали халқаро контроль остида тарк этишга эришиш учун курашмоқдалар ва қуролсизланишга бағишланган жаҳон конференциясига амалий равишда тайёргарлик кўриш ишларини кучайтириш зарурлигини айтадилар.

Томонлар ишонч билдириб айтдиларки, СССР Олий Совети Президиумининг раиси Н. В. Подгорнийнинг БХРга қилган расмий дўстлик визити, унинг БКП Марказий Комитети биринчи секретари, БХР давлат кенгашининг раиси Т. Живков билан олиб борган музокаралари совет ва болгар халқлари ўртасидаги қардошларча дўстликни СССР билан БХР манфаатлари, бутун социалистик ҳамдўстлик манфаатлари йўлида янада мустаҳкамлашга ёрдам беради.

(ТАСС).

ДУНЁ ОВОЗИ
чет эл хабарлари

СОВЕТ ПАРТИЯ-ҲУКУМАТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ СУРИЯДА

ДАМАШҚ, 8 июль. (ТАСС). Сурия Араб Республикасидаги Совет элчихонаси КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари А. П. Кириленко бошчилигида бу ерда меҳмон бўлиб турган Совет партия-ҳукумати делегацияси шарафига қабул маросими ўтказди.

Қабул маросимида Араб Социалистик уйғониш партияси Сурия раҳбарлиги секретарининг ўринбосари Муҳаммад Жаобир Бажбуж, Бош министр ўринбосари, Ташқи ишлар министри Абдил Халим Ҳаддам, министрлар, тараққийпарвар миллий фронт марказий раҳбарлигининг аъзолари, Араб Социалистик уйғониш партияси раҳбарлигининг аъзолари ва бошқа расмий кишилар ҳозир бўлишди.

А. П. Кириленко билан М. Ж. Бажбуж нутқ сўзладилар. А. П. Кириленко бундай деди: делегациямизнинг меҳмондўст Сурия диёрига қилган сафари ниҳоясига етай деб қолди.

Гўзал мамлакатингизга таклиф қилганликлари учун делегация аъзолари номидан, шахсан ўз номимдан қизғин миннатдорчилик изҳор қилишга ижозат бергайсиз.

Ўзининг шонли тарихига эга бўлган ва эндиликда янги жамият барпо этаётган Сурия халқининг ҳаёти билан танишиш, Сурия меҳнаткашлари — ишчилар ва деҳқонлар билан, жамоатчилик вакиллари билан учрашув ва суҳбатлар Сурия билан Совет Иттифоқи ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик ғоялари мамлакатингизда чуқур илдиз ёйганлигини бевосита ҳис этишимиз учун имконият яратиб берди. Совет кишилари ҳам Сурия Араб Республикаси халқига нисбатан самимий дўстлик ва иззат-ҳурмат туйғуларини изҳор қиладилар. Сурия Араб Республикасининг халқи оғир курашда ўз мустақиллигини қаттиқ туриб ҳимоя қилмоқда, прогрессив социал-иқтисодий ислоҳотлар йўлидан бормоқда.

А. П. Кириленко яна қуйидагиларни айтди: Совет Иттифоқи Исроил қўшинларини босиб олинган барча араб ерларидан олиб чиқиб кетиш, бу райондаги барча давлат ва халқларнинг, шу жумладан фаластин араб халқининг ҳам қонуний ҳуқуқ ва манфаатларини таъминлашни эътиборга олиб, Яқин Шарқда мустаҳкам ва адолатли тинчлик ўрнатиш асосида Яқин Шарқ танглигини ҳаққоний суратда бартараф қилиш тарафдори бўлиб келди ва бундан буён ҳам бунга тарафдор бўлаверади.

А. П. Кириленко сўзининг охирида бундай деди: мамлакатингизда ўтказган кунларимиз хотирамиздан ҳеч қачон кўтарилмайди. Биз шу визит давомида улкан тарихий воқеа Азим Фрот дарёсининг сувини тўсиш маросимининг шоҳиди бўлдик. Бу дарёда мамлакатларимиз ҳамкорлигида вужудга келтирилган улкан тўғон Совет-Сурия дўстлигининг мангу рамзи эканлигини сизлар билан бирга изҳор қилмоқдамиз.

М. Ж. Бажбуж Совет Иттифоқидан келган меҳмонларга мурожаат қилиб, қуйидагиларни айтди: шонли воқеа муносабати билан сизларни табриклашимдан ғоят хурсандман. Биз шу воқеа муносабати билан ҳар иккала мамлакатимиз ўртасидаги дўстлик ҳамда ҳамкорлик муносабатларини, бу муносабатларнинг ўзгармас ва принципиал характерга эга эканлигини яна бир марта таъкидлаш учун бу ерда учрашдик. Бу муносабатлар партияларимиз, халқларимиз ва мамлакатларимизнинг манфаатлари йўлида, империализмга, сионизмга ва реакцияга қарши биргаликда олиб борилаётган курашни мустаҳкамлаш манфаатлари йўлида доим ривожланмоқда.

ДАМАШҚ, 8 июль. (ТАСС махсус мухбири). Бугун бу ерда Совет партия-ҳукумат делегациясининг бошлиғи, КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари А. П. Кириленко билан Араб Социалистик уйғониш партияси Бош секретарининг ўринбосари Абдулла Аҳмар учрашди.

Суҳбат вақтида А. П. Кириленко Сурия халқини ва Араб Социалистик уйғониш партияси раҳбарлигини катта меҳнат ғалабаси — Фрот дарёси ўзанининг тўсилиши билан ва Фрот гидроэнергетика комплекси қурилишининг биринчи босқичи муваффақиятли тугалланганлиги билан табриклади.

Абдулла Аҳмар турли соҳаларда Сурия Араб Республикасига ёрдам бераётганлиги учун Совет Иттифоқига самимий ташаккур изҳор қилди. У Араб Социалистик уйғониш партияси билан КПСС ўртасида тажриба айирбошлаш муваффақиятли суратда ривожланаётганлигини ва бу ишни янада кенгайтириш муҳим эканлигини таъкидлади, ҳар икки партия империализмга қарши олиб бораётган курашида уларнинг манфаатлари муштарак эканлигини уқтириб ўтди. Биз, деди Абдулла Аҳмар, бу алоқаларни янада мустаҳкамлаш ва ривожлантириш учун бутун куч-ғайратимизни сарф қиламиз.

Учрашув самимий, дўстона вазиятда ўтди.

СОВЕТ КОСМОНАВТЛАРИ АҚШГА ЖЎНАБ КЕТИШДИ

«Союз-Аполлон» программаси юзасидан биргаликда бошқариладиган кемалар парвозига тайёргарлик кўришда қатнашувчи совет мутахассислари ва космонавтларининг бир группаси 8 июлда Москвадан АҚШга жўнаб кетишди. Группа составида парвоз лойиҳасининг совет томонидан техника директори СССР Фанлар Академиясининг мухбир аъзоси Ф. Бушуев, СССРнинг космонавт учувчилари В. А. Шаталов, А. С. Елисеев, А. А. Леонов, Н. В. Кубасов, А. В. Филипченко, Н. Н. Рукавишников, космонавтлардан В. А. Жонибеков, Б. Д. Андреев, Ю. В. Романенко, А. С. Иванченков, шунингдек совет инженерлари бор.

Космик фазони тинч мақсадларда тадқиқ этиш ва фойдаланишда ҳамкорлик қилиш тўғрисида СССР билан АҚШ ўртасида тузилган битимга мувофиқ совет мутахассислари ва космонавтлари бўлажак парвозга тайёргарлик юзасидан Америкадаги ҳамкасблари билан биргаликда иш олиб борадилар.

(ТАСС).

АҚШ ПРЕЗИДЕНТИ ХХР ВАКИЛИНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

ВАШИНГТОН, 7 июль. (ТАСС). АҚШ президенти Р. Никсон ХХРнинг АҚШдаги алоқа группаси бошлиғи Хуан Чжэнни қабул қилди.

Оқ Уй вакили шу суҳбат тўғрисида мухбирларнинг берган саволларига жавобан бирон бир тафсилотни айтишдан бош тортди.

Б. КРАЙСКИЙНИНГ АЙТГАНЛАРИ

ВЕНА, 8 июль. (ТАСС). Австрия федерал-канцлери Бруно Крайский Вена радиосининг мухбири билан суҳбатда СССР Министрлар Совети раиси А. Н. Косигиннинг яқинда Австрияга қилган визити натижаларига тўхталиб ўтди.

Совет Ҳукумати бошлиғининг ана шу расмий визити Австрия учун муҳим эканлигини таъкидлаб, Б. Крайский бундай деди: «Л. И. Брежневнинг Қўшма Штатларга ва Францияга қилган визитларидан кейин Совет Иттифоқи кичик мамлакатларни ҳам эсдан чиқармаётганлигини, шубҳасиз, намойиш қилишни истади».

Тинч келажакка ишонч, деди федерал-канцлер, СССР Министрлар Совети раисининг визити вақтида Австрия билан Совет Иттифоқи ўртасидаги узоқ муддатли алоқаларга катта эътибор берилганлигида ҳам намоён бўлди.

ЕР ЮЗИДАГИ ҲАММА КИШИЛАР ТИНЧ БЎЛСИН

7 июль куни Москвада Союзлар уйининг колонна залида очилган иккинчи маслаҳат учрашувида 50 дан ортиқ халқаро ташкилотнинг ва 70 дан кўпроқ мамлакатнинг вакиллари қатнашмоқдалар. Улар тинчликсевар кучларнинг жаҳон конгресси ўтказилиши муносабати билан мамлакатларда қилинган ишларнинг натижаларини уч кун давомида кўриб чиқиб, ана шу жуда муҳим халқаро анжуманга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш соҳасидаги бундан буёнги ишларнинг форма ва методларини белгилайдилар.

Халқаро учрашувни тинчликсевар кучларнинг жаҳон конгрессига кўмаклашувчи совет комитетининг раиси М. В. Зимянин очди.

Жаҳон тинчлик кенгашининг бош секретари Ромеш Чандра ўз нутқида конгресс ғоялари ҳамма қитъалардаги мамлакатларда тобора кенг миқёсда қўллаб-қувватланаётганлигини таъкидлади. Халқаро вазиятдаги катта-катта ижобий силжишлар буни кўп жиҳатдан белгилаб бермоқда. Р. Чандра КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневнинг АҚШга қилган визити ва СССР билан АҚШ ўртасида имзоланган битимларнинг муҳим аҳамиятини алоҳида таъкидлаб ўтди. Бу битимлар, деди у, тинчлик учун, ядро уруши хавфига қарши курашаётган халқларнинг эзгу орзуларига батамом мос бўлиб тушади.

Ромеш Чандра Л. И. Брежневга «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» Халқаро Ленин мукофоти берилганлиги билан уни қизғин муборакбод қилди. Бу мукофот — Л. И. Брежнев кўрсатган жуда катта хизматларнинг, биринчи галда, КПСС XXIV съезди таклиф қилган тинчлик программасини, дунёдаги ҳамма халқлар тобора бажонидил қўллаб-қувватлаётган ана шу программани амалга ошириш соҳасида Л. И. Брежнев қилган ишларнинг эътирофидир.

Маслаҳат учрашуви ишида КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев қатнашмоқда.

(ТАСС).

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН
«ДАЛА ШИЙПОНЛАРИНИ КЕЗГАНДА»

Янгийўл районининг пахтакорлари тўққизинчи беш йилликнинг учинчи ҳал қилувчи йилида она-Ватан хирмонига 40 минг тонна «оқ олтин» етказиб бериш учун фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Далаларда яшнаб турган ҳар бир ниҳолда деҳқоннинг манглай тери, юрак қўри бор. У эрта тонгдан туриб меҳнат қилади. Ҳар туп ғўза атрофида парвона бўлиб, унинг ҳосилига-ҳосил қўшиш учун ҳаракат қилади.

Хўш, дала шийпонлари эл бойлигига бойлик қўшаётган пахтакорларнинг дам олишлари, ишдан кейин ҳордиқ чиқаришлари учун тўла шай қилинганми? Пахтакорларнинг мириқиб дам олишлари учун етарли шароит борми?

Газетамизнинг 30 май сонида босилган рейд мақолада район хўжаликлари шийпонларидаги ҳақиқий аҳвол таҳлил қилинган эди. Мақолада «Ленинизм» колхози дала шийпонларининг намунали ишлаётганлиги, у ерда деҳқонларнинг ҳақиқий ҳордиқ чиқариши учун барча қулайликлар борлиги мисоллар билан кўрсатилади. Лекин Фрунзе номли колхознинг кўпгина бригадаларида дала шийпонлари ўз ҳолига ташлаб қўйилган, шийпонлар оммавий-сиёсий ишлар марказига айлантирилмаган. Бунинг устига болалар боғчалари ва яслиларда ҳам кичкинтойлар тўғрисида чинакам ғамхўрлик қилишмаётганлиги мисоллар билан кўрсатилган эди.

Ўзбекистон КП Янгийўл район комитетининг биринчи секретари ўртоқ А. Алимовдан ана шу мақолага жавоб олдик. Унда айтилишича, мақола Фрунзе номли колхоз коммунистларининг йиғилишида муҳокама этилган. Дала шийпонлари иши чиндан ҳам талабга жавоб бермаслиги исботланган.

Оммавий-сиёсий, ташкилий ишларни яхши йўлга қўймаганлиги, айниқса, дала шийпонлари ишига раҳбарликни ўз ҳолига ташлаб қўйганлиги учун колхоз партия ташкилотининг секретари Т. Туркибоев вазифасидан бўшатилган.

Биргина бу колхоздагина эмас, районадги барча хўжаликларда ҳам дала шийпонларини оммавий-сиёсий ишларнинг ҳақиқий марказига айлантириш юзасидан қўшимча тадбирлар белгиланган.

Жанубий Вьетнамнинг озод қилинган районларида тинч ҳаёт сурури давом этмоқда. Бу ерда истиқомат қилаётган меҳнаткашлар саноат корхоналари ва қишлоқ хўжалигида самарали меҳнат қилиб, янгидан-янги ютуқларни қўлга киритишмоқда. Суратда: Жанубий Вьетнамнинг озод бўлган районларининг биридаги балиқчилик хўжалиги тасвирланган.

С. АФОНИН фотоси. (ТАСС).

В. В. МАЯКОВСКИЙ ТУҒИЛГАН КУННИНГ 80 ЙИЛЛИГИГА

ШЕЪРИЯТИМИЗ БАЙРОҚДОРИ

МИЛЛИОНЛАР ШОИРИ

НИКОЛАЙ ТИХОНОВ.

Совет даврининг энг яхши шоири Владимир Маяковский ҳаёт бўлганида ҳозир 80 ёшга кирарди. Унинг юбилейи Совет Иттифоқидагина эмас, ҳатто чет элларда: барча мамлакатлар ва қитъаларда нишонланмоқда.

Маяковский 1893 йилнинг 19 июлида Грузиянинг унча катта бўлмаган Боғдоди қишлоғида ўрмончи-олим оиласида дунёга келди. Бу оила қадимий казаклар авлодига мансуб бўлиб, Маяковскийнинг ўзи бу ҳақда шундай деган эди:

«Мен — бобом томонидан казак, бошқа томондан сечлик, лекин грузин бўлиб туғилганман».

Маяковский давримизнинг биринчи шоири, жаҳон пролетариатининг биринчи шоири эди. Чунки у рус шоири бўлгани ҳолда пролетариат революцияси ва биринчи пролетар давлати ҳақида жаҳонга бошқа ҳамма сўз санъаткорларидан кўра кучлироқ овоз билан ҳикоя қилиб бера олган. Шунинг учун ҳам унинг шеърлари Совет Иттифоқи чегараларидан ўтиб, узоқ-узоқларга бориб етди. Унинг овози ер юзининг ҳамма бурчакларида эшитиладиган бўлиб қолди.

Маяковскийнинг илк шеърларидаёқ унинг қаҳрамони оддий исёнкор қиёфасида намоён бўлди. Унинг қаҳрамони буржуа жамиятига қарши, эркин фикрлайдиган шахсларга нисбатан шу жамият қўллайдиган жабр-зулм системасига қарши исён кўтаради.

Унинг ижоди самимий, чуқур лирика намуналарини бериб, ривожланиб ва кучаяйориб, ранг-барангликва ва халқчиллик хусусиятларига эга бўлди. Шоирнинг «Най-умуртқа», «Шарворли булутлар», «Яхши!» ва «Бор овоз билан» сингари достонлари бунинг ёрқин далилидир.

Ленин образини яратишга Маяковский энг биринчилар қатори журъат этди ҳамда бу образни бутун шоирлик кучи билан баралла куйлади. Оташин шоирнинг овози бутун достон давомида янграб туради, жуда катта самимият, поэтик ҳаяжоннинг қудратли кучи кишини ҳайратга солади.

«150.000.000» достонида у янгича афсонага қўл урди, эртак билан плакат шеърни бирга қўшишга ҳаракат қилди. Достонда Иван ва Вильсон образлари, нарсалар кураши, баҳодирлар жанги содда бир тарзда, лекин ғоят катта куч билан икки дунё ўртасидаги курашни ифодалайди. Нақадар замонавий, нақадар ажойиб достон бу!

Маяковский ҳали жуда ёш пайтидаёқ футуризм билан қизиқди. У шоирлик характерининг қарор топиши учун жуда зарур бўлган эстетизм йўлидан эрта воз кечди. Кейинчалик эса ўзи мансуб бўлган поэзия мактаби йўлидан ҳам воз кечди.

Сатира унга узоқ вақт ва садоқат билан хизмат қилди. Маяковский ўзининг «РОСТА ойналари»даги карикатураларга битилган ёзувлар ва сатирик шеърларини кейинчалик китоб қилганида шундай деб ёзган эди: «Бу китоб мен учун сўз борасида катта аҳамиятга эгадир, у кўп сўзликка йўл қўймайдиган темаларда тилимизни поэтик ортиқчаликдан тозалашга ёрдам берди. Бу шунчаки, ўқиш эмас, балки яна қайтадан: «қуруқ қўл билан бизни ололмайсан» деб айтиш мумкин бўлган давр учун қўлланмадир».

Маяковский оригинал пьесаларидан ўз театрини тузди. Бу пьесалар бизнинг театрларимиз саҳнасида ҳам, турли мамлакатларнинг театрлари саҳнасида ҳам ҳамон қўйилиб турибди, ҳозирги замон репертуарини бойитмоқда.

Маяковский одалари мутлақо янги бир ҳодиса бўлган эди. Оташин шоирнинг ҳайқириқ овози пролетариат қўли билан бунёд этилган ҳашаматли залларнинг гумбазлари остида янгради; унинг пафосли алангаси Днепрострой турбиналари тагида ёлқинланди. Унинг овози Европа ва Америка шаҳарларида, жанубий денгизларнинг оролларида, олис Мексикада акс-садо берди.

Маяковскийнинг халқчиллиги нимада? Унинг халқчиллиги шундаки, Маяковский шоирлик шахсининг шаклланиши учун курашда футуризмнинг барча қийинчиликлари ва йўлдан тойдиришларини енгиб, шеъриятда шундай бир йўлга чиқиб олдики, бу йўл бутун халқ ҳаётига, улкан аҳамиятга молик воқеаларга жонли ва оташинлик билан ҳозир жавоб бўладиган йўл эди. Унинг шеърияти оммага фикр ва ҳиссиётнинг поёни йўқ уфқларини очиб берди. Шунинг учун ҳам халқнинг қалбида, ҳозирги замон шоирларининг қалбида Пушкин, Лермонтов, Некрасовнинг муқаддас номларидан кейин Маяковский номи туради. Маяковскийнинг номи, унинг кураши, шеърияти, санъатга бўлган садоқати, халқчиллиги ва одамийлиги ҳозирги ва бундан кейинги шоирлар учун тугал намуна бўлиб хизмат қилиши лозим.

Маяковский халқимизнинг мулки бўлиб қолди. Ҳар бир совет кишиси мактаб ёшидан бошлаб унинг шеърларига мурожаат қилади. Бу шеърлар уруш йилларида ҳам янграб эшитилди. бу шеърлар тинчлик кунларида ҳам янграмоқда, Маяковскийнинг поэтик жасоратини тарихан оқлаб келмоқда.

«Социал буюртмани яхшилаб адо этмоқ учун ўз синфингнинг илғор кишиси бўлишинг, ўз синфинг билан биргаликда барча фронтларда курашмоғинг зарур. Сиёсатдан четда турувчи санъат ҳақидаги ақидани тилка-пора қилиб юбориш керак», — деб ёзган эди Маяковский. У социал буюртма деганида ўзининг ниҳоятда тиғиз бўлган сиёсий ҳаётини, большевистик партия байроғи остидаги курашга, коммунизм учун курашга бағишланган ҳаётини тушунар эди.

Маяковскийнинг достонлари у ёқда турсин, ҳатто «Совет паспорти ҳақида шеър», «Юбилей шеъри», «Сергей Есенинга», «Ўртоқ Неттега», «Америка ҳақида шеър» ва бошқа кўплаб шеърларининг ўзиёқ дунё миқёсида шуҳрат қозонган, ҳозирги замон совет ва чет эл поэзиясида бу шеърларга тенг келадигани йўқ.

Маяковский рус поэтик тилини бойитди ва янгилади. Маяковскийнинг катта шоирлик тажрибаси туфайли эришилган барча анъаналарни ҳозирги кун шоирлари турлича йўл билан давом эттирмоқдалар. Маяковский ижодининг бизнинг шоирларимизга кўрсатган самарали таъсири ҳеч шубҳасиздир.

Маяковский — халқ шоири, уни миллионлаб кишилар яхши билишади ва севишади.

Москванинг марказидаги кенг ва гавжум майдон Маяковский номи билан аталади. Дарёлар, денгизлар, океанлар тўлқини оша сузиб юрган кеманинг қуйруқ томонига «Маяковский» деб ёзиб қўйилган. Грузиянинг узумзорлари ва бутазорлари Маяковский районига қарайди. Жанговар танк катта қаҳрамонона йўлни босиб ўтиб, Берлинда рейхстаг деворлари ёнида ҳам жанг қилди. Унинг зирҳига «Маяковский» деб ёзиб қўйилган эди. Сиз Маяковский номи билан аталган проспектлар, кўчалар, колхозларни кўплаб учратишингиз мумкин.

Дунё томи — Помир тепасига чиқсангиз, Маяковский чўққиси қуёш ёғдуларида ярқираб турибди.

Худди мана шу чўққи мисол улуғ шоирнинг номи ҳам бугунги кунда ҳаммага кўринарли, ҳамма жойда таниш. Бу ном бизнинг маънавий ҳаётимиз, социалистик маданиятимиз билан чамбарчас боғлангандир.

(АПН).

МАЯКОВСКИЙ ҲАҚИДА

КЕЧА мен «Известия»да тасодифан Маяковскийнинг сиёсий темадаги шеърини ўқидим. Мен унинг шоирлик талантига маҳлиё бўлганлар жумласига кирмайман, аммо шу билан бирга, ўзимнинг бу соҳадан бехабар эканлигимни батамом эътироф этаман. Лекин мен, сиёсий ва маъмурий нуқтаи назардан, кўпдан бери бундай ҳузур қилмаган эдим. У ўз шеърида мажлислардан жуда қаттиқ кулади ва ҳамиша мажлис устига мажлис ўтказувчи коммунистларни қаттиқ масхара қилади. Поэзия жиҳатидан билмайману, лекин сиёсат жиҳатидан шунга кафил бўла оламанки, бу тамомила тўғридир.

В. И. ЛЕНИН.

(1922 йил).

МЕНИНГ фикримча, Маяковский совет халқига хизмат қилишнинг жуда яхши намунасини кўрсатди. У ўзини революция жангчиси деб ҳисоблардн, ўз ижодининг моҳияти билан ҳақиқатан ҳам шундай эди.

М. И. КАЛИНИН.

БИЗНИНГ ўзбек совет шоирларимиз совет воқелигининг ранг-баранглиги ва кўп қирралилигини бутун кўлами билан ифодалашга имкон бермайдиган эски феодал шеъриятнинг шартли архаик образлилиги, шаклбозлик қонунларига қарши курашларда улуғ рус поэзияси, хусусан, Маяковский новаторлик мактабининг катта мададини доимо чуқур ҳис этадилар.

Мени Саъдий ва Ҳофиз, Навоий ва Бедил асарлари тарбиялаган, рус адабиётининг классикларини биламан ва севаман, уларнинг кўпгина асарларини она тилимга таржима қилганман. Лекин мен ўзимни ҳаммадан ҳам оташин ватанпарвар, большевистик агитатор, янги совет поэзиясининг жарчиси Маяковскийнинг шогирди дейишни истар эдим.

Ғафур ҒУЛОМ.

УСТОЗ

Маяковский — Октябрь куйчиси, янги социалистик даврнинг жарчиси, совет поэзияси яловбардоридир. Унинг бутун фаолияти ва ижодиёти — маданиятимиз тарихи ва ривожининг шундай бир ўлмас, ҳамиша жўшқин ва жонли, абадий барҳаёт ҳодисасики, у вақт ўтган сари янада равшанроқ жилоланиб, қалблар ва ақлларни забт этаверади.

Маяковский жуда катта, бениҳоя кенг ва теран, мисли кўрилмаган оригинал поэзия яратди. Унинг ижодида Октябрнинг туғёнли дамлари, янги дунёмизнинг дадил, мардонавор қадамлари, совет кишисининг ғурури, коммунистик истиқболга бутун қалб билан интилиш, йўлдаги тўсиқлар билан курашда бешафқат ва муросасиз бўлиш каби юзлаб фазилатлар мислсиз бир жозиба билан барқ уриб туради.

Маяковский яратган ижодий ҳазинани уммонга қиёс этгулик. Бу — ҳамиша ҳаракатдаги, юксак тўлқинлар билан қабариб, жўшиб, жилоланиб, ҳаяжонланиб турувчи поэзиядир. У ижтимоий ҳаётнинг барча соҳаларига тааллуқли бўлиб, мураккаб жараёнларни қамраб олади. Даврнинг долзарб масалаларини бадиий талқин этади, инсоний муаммоларни шеърият негизига қўйиб, фавқулодда бир қудрат, поэтик иқтидор билан ҳал этади.

Маяковскийни буюк Октябрь яратди, Маяковский Октябрни куйлади. Жаҳон тарихидаги кескин ўзгариш, туб янгиланиш ҳодисаси бўлган Октябрь шоир ижодининг новаторлик моҳиятини белгилади.

Бу новаторлик — маънода, мазмунда, ифода санъатида, шаклдаги шундай бир янгилик бўлдики, Маяковский бадиий ижодиётнинг ҳали жаҳон шеъриятида мисли кўрилмаган уфқларини, имкониятларини кашф этди.

Устод Маяковскийнинг ўн уч китобдан иборат асарлар мажмуасини қунт билан кўздан кечирган киши, чинакам мўъжизага дуч келади. Бу — тинимсиз, ҳамиша изланишдаги, мудом ихтиродаги, воқеалар гирдобидаги катта қалбнинг салобатли ҳайқириғи, шиддатли нафаси, жанговар кураш туғёнларидаги мардона, ёрқин, салмоқли интилишларидир.

У пролетариат тақдири билан яшайди, даврни тараннум этади, янги замонани тасдиқлайди, чиркин сарқитларга ўт очади, нотенглик ва адолатсизликни қоралайди, шонли бугунимизни улуғлайди, янада порлоқ эртамизга мусаффо ва алангали қалб билан интилади.

«Владимир Ильич Ленин» поэмаси унинг бепоён ижодидаги энг марказий ҳодисадир. У доҳий образини тарихий воқеаларнинг зиддиятли фонида шундай буюк меҳр ва инсоний самимият билан яратадики, ҳар бир мисра, ҳар бир ибора, ҳар бир қофия улуғ инсоннинг барҳаёт тимсолини бадиий сўз санъати шуъласи билан абадийлаштирди.

Мазкур поэмани доҳий Ленин ва Коммунистик партиямиз улуғворлиги ҳақидаги оташин гимндир, деса бўлади. Партия, Ватанга, социализм ва коммунизмга — ўлмас Ленин ишига чексиз садоқат-асарнинг бош лейтмотивини ташкил этади. Ундаги ҳар бир банд афоризмга айланиб, халқнинг ғоявий ва маънавий мулкига айланади:

Партия —
миллионлар елкама-елка,
Бир-бирига
маҳкам
жипслашган бир саф...
Партия—
бу, ишимизнинг абадийлиги,
У—
ишчилар синфининг умиртқа
суягидир...
Партия ва Ленин
қондош-эгизак,
Она-тарих учун
қай бири қиммат?
Ленинни англаймиз
партия десак,
Ленин деганимиз
партия демак.

«Жуда соз» ва «Ҳайқириқ» поэмаларида ифодаланган забардаст фикрлар ва ғалаёнли туйғулар-чи?! Ҳар бири улкан қоядай яхлит, чақмоқдай ўткир, қуйма, сеҳргар фикрлар, баравж ҳиссиёт, тафаккур ва тасаввур қудрати ўқувчини тамомила забт этиб олади, уни залворли воқеалар гирдобига олиб киради. Шундай туюладики, сиз шеър ўқимайсиз, балки ҳаётнинг ўзи билан яшайсиз, ҳодиса ва кишиларни аниқ кўрасиз, ёнасиз, ўртанасиз, қувончли ва изтиробли дақиқаларнинг жонли шоҳиди бўласиз. Тилнинг бойлиги, манзаралар ва туйғуларнинг ҳаққонийлиги, она-юрт муҳаббати ва ғурури бутун жисмингизни чулғайди.

Кўз ўнгимизда улуғ Маяковскийнинг ўзи қад кўтариб тургангa ўхшайди. У ҳайкал тимсолида эмас. У ўлмас, жонли, ҳаракатдаги одам. У сизга ўзи яратган бадиият дунёсини очиб бермоқда, сизга даврни ва ўзини аён этмоқда!

Яна ўн уч жилдли мажмуани варақлаймиз: Пўлат сафда курашаётган шеърлар билан учрашасиз. Уларнинг ҳар бири бир олам, ҳар бири тенгсиз бир жангчи, ҳар бири янги дунёмиздан оташин жарчи! Шоир сўз мулкининг саркардасидек, бу қудратли қўшинни бошқармоқда. Бу қўшин яхшилик ва адолат ғалабаси учун, тинчлик ва бахт учун кураш олиб бормоқда, чиркин, эски оламга, унинг маънавий сарқитлари — лоқайдлик, тўрачилик, лаганбардорлик, кўзбўямачилик каби иллатларга қарши кураш олиб бормоқда.

Бизнинг Маяковскиймиз ана шундай улуғ, барҳаёт илҳомдир.

Маяковскийнинг жаҳоннинг барча прогрессив шоирлари, ижодиётига, барча совет шоирлари ижодиётига кўрсатган ва кўрсатаётган таъсири бениҳоядир. Ўзбек совет шеърияти ҳам улуғ Ҳамзамиздан тортиб то бугунимизга қадар бу жонли ҳазина, юксак шеърият мактабидан баҳраманд бўлиб камолга етмоқда. Маяковский анъаналарини муносиб равишда давом эттирмоқда.

Ҳамид Олимжон ва Ғафур Ғулом, М. Шайхзода ва Асқад Мухтор, Зулфия ва Миртемир, Ҳамид Ғулом, Мирмуҳсин, Туроб Тўла, Э. Воҳидов, А. Орипов кабилар ижодиётида Маяковский мактабининг ҳаёт-бахш кучини сезиш қийин эмас. Бу — кундай равшан ҳодисадир.

Устод Маяковский — 80 ёшда.

Бу — жаҳон бадиий тафаккури тараққиётига катта таъсир кўрсатган буюк шоир учун абадият йўлидаги бир поғонадир, холос.

Жуманиёз ЖАББОРОВ.

В. МАЯКОВСКИЙ.

СЎЛ МАРШ

(Матросларга)

Маршлараро тизилинг!
Ғийбат гапга ҳожат йўқ ҳозир!
Нотиқлар, жим!
Сўз энди
Сизга, ўртоқ маузер!
Ортиқ етар, ноўрин —
Одам билан Ҳавво қўйган йўл,
Жадаллайлик тарих чўгурин.
Сўл!
Сўл!
Сўл!
Эй, кўк кўйлак матрослар!
Тўлқинланинг
Сиз океанда!
Ё
Зирҳли кемаларингнинг
Ўтмаслаб қолдими
Тўсимлари лиманда?
Майли, британ арслони
Тиш ва тожин иржайтиб
Увласин нуқул.
Коммуна ҳеч бўлмас қул.
Сўл!
Сўл!
Сўл!
У ерларда,
Ғам тоғларидан нари
Серқуёш кенг ўлка бор.
Очликнинг негизидан,
Ўлатлар денгизидан —
Ўтиб миллион қадам босиб
унга бор!
Майли, бизни қуршасин
ёлланган ўғри банда!
Майли, пўлат ёғдирсин бериб
зўр, —
Россия Антантага бўлмагай
банда.
Сўл!
Сўл!
Сўл!
Шунқор кўзлари бўлурми хира?
Биз эскига мўралаб
қараймизми-а?
Сен жаҳоннинг гирибонида
Пролетарлик бармоқларини
Жипсла бир карра!
Шаввоз кўкрак кериб олға юр!
Осмонни байроқлар-ла
елимлашга тайёр бўл!
Ҳай,-ҳай, ким экан у ўнг оёқ
босур?
Сўл!
Сўл!
Сўл!

1918.

М. ШАЙХЗОДА таржимаси.

ҲАМОН ЁДИМДА

1925 йилда Москва Давлат университетида ўқирдим. Бир куни университетга Владимир Маяковский келди. Политехника институтининг катта зали шеърият мухлислари билан лиқ тўлган эди. Маяковский минбарга кўтарилганда гулдурос қарсаклар кўтарилди. У ўзи ҳақида ва бошқа шоирлар ҳақида сўзлади. Сўнг жўшқин шеърларини ўқишга киришди. Тингловчилар ҳар бир шеър ўқиб бўлинганда шоирни гулдурос қарсаклар билан кутиб олар эдилар. 1927 йилда Қримда В. Маяковский билан иккинчи марта учрашиб, унинг дилкаш суҳбати ва жўшқин шеърларини эшитишга муяссар бўлганман. У шеъриятимизнинг оқсоқоли, ёш қалам соҳибларининг ғамхўр устози эди. Унинг ёрқин образи ҳамон ёдимда.

Раҳмат МАЖИДИЙ,
адиб.

ИНҚИЛОБ ЖАРЧИСИ

Владимир Владимирович Маяковский совет адабиётининг отахони, улкан шеърият даҳоларидан бири. Унинг шеърияти, янгроқ овози бепоён Ватанимизда, қон-қардош халқларимизнинг қалбларида баралла янграмоқда, уларни порлоқ истиқбол сари бошлаб бормоқда. Унинг шеърияти жаҳон бўйлаб янграмоқда. Уни билмаган, жанговар шеърларини тингламаган халқ йўқ дунёда.

Маяковский шеъриятимизнинг байроқдори бўлиб, унинг асарлари, замон руҳи билан сайқал топган жанговар шеърияти мамлакатимиз қалам соҳибларига ижодий мактаб хизматини ўтаб келмоқда, уларни ҳар доим янги маҳорат чўққилари сари етаклаб бормоқда. Маяковский ўзбек совет шоирларининг улкан мураббийси ҳисобланади. Унинг забардаст, жанговар шеърияти Ҳамза Ҳакимзода, Ғафур Ғулом, Ҳамид Олимжон, Ойбек, Уйғун, Миртемир, Ғайратий, Мақсуд Шайхзода ва бошқа шеъриятимиз оқсоқоллари ижодларига самарали таъсир этган. Шоирларимиз унинг ижодидан ўрганиб, у билан бир сафда туриб ажойиб шеърлар ёзганлар.

Маяковский ижодини Ленин мукофотининг лауреати, академик шоиримиз Ғафур Ғулом маҳорат мактаби деб тилга олади. Ғафур Ғулом устоз ҳақидаги хотираларини қаламга олар экан, бундай деб ёзади: «1930 йилда Тошкентга — область газетаси «Шарқ ҳақиқати»га секретарь бўлиб келдим. Шу йиллар Маяковскийнинг «Во весь голос» поэмасини таржима қилдим. Ижодимга Маяковский кучли таъсир қилди. Мен Маяковскийни ўзимнинг устозим деб биламан. Бунинг учун «Динамо», «Тирик қўшиқлар» тўпламларимни кўздан кечириш кифоя».

Ҳамид Олимжон Маяковскийни давримизнинг буюк шоири деб, унинг ижоди ҳақида ўз хотираларини ёзиб қолдирган. Ўзбек совет шеъриятининг оқсоқолларидан бири бўлган Ҳамид Олимжон Маяковский билан учрашиб, унинг жўшқин шеърларини эшитишга муяссар бўлган. Бу учрашув унинг хотирасида бир умр сақланиб қолган. Ҳамид Олимжон ўзининг бир хатида бундай деб ёзган эди:

— 1929 йилда Қримда эдим. Семмиз курортларининг деворларида «Владимир Маяковский» деган афиша пайдо бўлиб қолди... Бунда Маяковскийнинг Қримга келгани ва бўлажак кечанинг программаси ёзилган эди.

Катта ёзлик театрда Маяковскийнинг адабий кечаси бўлди. Узун бўйли, гавдали одам саҳнага чиқиб келди. У қопқора арабга ўхшар эди. Кечани унинг ўзи очди. Кечанинг бошидан охиригача саҳнага Маяковскийнинг ўзидан бошқа ҳеч ким чиқмади.

У биринчи бўлиб ўзининг «Сўл марш» деган машҳур шеърини ўқиди. Бу шеър унинг шу кечада ҳикоя қилганига кўра революциянинг дастлабки йилларида Петроград матросларининг чақириғига мувофиқ, шеър ўқиб беришга кетаётган вақтида извошда ёзилган ва тўғри матросларнинг мажлисига бориб ўқилган эди. У шеърни ўқир экан, «Сўл» сўзи ҳар бир қайтарилганда, унинг чап қўли кўтарилиб тушар эди. У чапақай эди.

Шеър жуда қаттиқ таъсир қолдирди. Театрдагилар ўринларидан туриб олқишладилар. Залдан, дарахтлар орасидан луқмалар ташланар, офаринлар айтилар эди. Маяковский уларнинг ҳар бирига ҳазил билан жавоб қилар эди.

Маяковский ҳақида бошқа ўзбек қалам соҳиблари ва олимлари ҳам мақола, шеър ва ўз эсдаликларини ёзиб қолдирганлар. Ғафур Ғулом номидаги адабиёт ва санъат нашриёти шу кунларда, улуғ шоир туғилган куннинг 80 йиллиги айёмида «Ўзбек адиблари В. В. Маяковский ҳақида» тўпламини нашрдан чиқарди. Бу тўпламни филология фанлари доктори профессор Лазиз Қаюмов билан филология фанлари кандидати Раҳматулла Иноғомов нашрга тайёрлаган.

Тўплам В. И. Ленин ва М. И. Калининнинг Владимир Маяковский ҳақидаги сўзлари билан очилади. Шундан сўнг Маяковскийнинг «Мен ўзим» деган автобиографик мақоласи таржима қилиб берилган.

Тўпламда юқорида эслатиб ўтганимиз устоз Ғафур Ғулом ва Ҳамид Олимжоннинг эсдаликлари, шунингдек Уйғун, Мақсуд Шайхзода, Иззат Султон, Олтой, Темир Фаттоҳ, Мамарасул Бобоев, Асқад Мухтор, Ҳамид Ғулом, Рамз Бобожон, Мирмуҳсин, Шукрулло ва бошқа шоир ва олимларимизнинг мақола ҳамда шеърлари жой олган.

Тўпламдаги материаллар яхши танланган ва дид билан ишланган безаклар унга сайқал берган. Нашриёт юқорида айтиб ўтганимиздек улуғ шоир юбилейига муносиб тўёна тайёрлаган.

Э. НАЗАРМАТ.

Ҳамид Ғулом

МЕН ҲАМ ҲАМНАФАС

Мен букун сиз билан,
Маяковский,
Сўнгги йўқ севинчлар
этарканман ҳис;
Бу шеърий даҳога
шундай бир ҳиски,
Ихлоси бойланган
кичик бир мухлис
Мен каби севинар!
Тааҗжуб эмас,
Осмонни титратса
ҳайқириғингиз!
Мен ҳам у овозга
бўлиб ҳамнафас,
Бирга куйлашайин
чақириғингиз.
Йиллар бўронлардан
келтирди. Аммо
Йўқ эди ларзадор
шеърий ифода;
Сиз келиб ҳал бўлди
шу зўр муаммо.
Офтоб минг йиллар
кезиб дунёда,
Кўролмаган экан
сиз янглиғни ҳеч.
Мисралар байроқдай
сафларда бўлиб,
Бандларда фош бўлиб
дўзах ва беҳишт.
Ёдланди ҳақиқат,
шеърда ўқилиб.
Ижодда ҳайқирди
зафар, инқилоб!
Асрлар ғамини
кўтарди елка;
Вазнни тўлдирмай қўйди
муздек об
Ва оппоқ кўринган
кичик бир елкан...
Нафасдан паст келди
Ямба ва аруз
Такрорий фоилун,
кўнгли тор лира,
Курашсиз ҳар айём
хазон фасли — куз,—
Бақувват бир давронга
бўлди асира!
Энди чўян каби
қуйилади шеър.
Муттасил янграйди
зафар оҳанги.
Юрак куйи каби
туюлади шеър,
Унда садоланар
кишилик тонги.
Узингиз устозсиз
шу оҳангларга,
Йилнома бетига
нақшдир бу қўшиқ!
У ундар келажак учун
жангларга,
У билан юраклар
ғурурга тўлиқ!
Мен букун сиз
билан Маяковский.
Сўнгги йўқ севинчлар
этарканман ҳис,
Бу шеърий даҳога
шундай бир ҳиски,
Ихлоси бойланган
кичик бир мухлис
Мен каби севинар!

„ЮЛДУЗ"— ЎҚУВЧИЛАРГА

Пойтахтимиздаги «Юлдуз» тикувчилик фирмаси чеварлари ўқувчилар учун мактаб формаси тикишга киришди. Фирма моделини Тошкент моделлар уйи тавсия этган.

Шиша ранг трикодан тайёрланаётган костюм, шим, нимча ҳа демай магазинларга чиқарилади. Йил давомида чеварлар 80 мингта мактаб формаси тайёрлаб беришга ҳаракат қилмоқдалар.

Қизлар учун тикилаётган мактаб формалари яна ҳам гўзал бўлади. Уни 3-тикувчилик фабрикаси тайёрлашга киришди. Чеварлар қўлидан чиқаётган қўйлак, сарафан ва костюмлар ўқувчилар дидига мос бўлади. Йил давомида жун газламадан тикилган юз мингдан ортиқ қўйлак, шойи газламадан тикилган 50 минг қўйлак ўқувчиларга етказиб берилади.

ДАЛАДАН ДАСТУРХОНГА

Янгийўл, Чиноз, Оққўрғон томон қатнаётган автобуслар сони ёз мавсумида яна ҳам кўпайди. Ҳозир далада ғарқ пишиқчилик бошланяпти. Деҳқон ўз томорқасида етиштирилган ноз-неъматларни шаҳарликлар билан баҳам кўришга одатланган. Мана шу маҳсулотларни шаҳарга тезроқ ва кўпроқ ташиб келиш мақсадида рейслардаги автобуслар сони кўпайтирилди.

Ёз мавсумида Тошкент ёнатрофидаги сабзавоткор районларни пойтахт билан боғловчи маршрутларга қўшимча 30 та автобус қўйилди. Улар ҳозир йўловчиларга намунали хизмат кўрсатяпти.

Ёзнинг бошланиши муносабати билан «Тошкент —Иссиқкўл» маршрутлари бўйлаб қатнаётган автобуслар кўпайтирилди. Икки шаҳар оралиғида 6 та автобус мунтазам қатнаб турибди. Бу тадбир дам олишга бораётганлар учун катта қулайлик туғдиряпти.

ОНА-ВАТАН БЎЙЛАБ

МОСКВА. Ватанимиз пойтахтининг бугунги жамоли ана шундай гўзал. Суратда: «Россия меҳмонхонасининг Москворецк кўприги ён томонидан кўриниши.

В. ЕГОРОВ ва А. СТУЖИН фотоси. (ТАСС фотохроникаси.).

СЕНТЯБРЬ ТАРАДДУДИ

Ҳа демай янги ўқув йили бошланади. Пионер лагерларида ўлкамизнинг хушманзара жойларида ёзги каникулларни соз ўтказаётган пионер ўқувчилар яна ўз жонажон мактабларига қайтадилар.

Ўқувчилар каникулда бўлган чоқларида хўжаликлар, халқ маорифи органлари, янги қурилаётган мактаблар қурилишини 1 сентябргача тугатиш учун ҳаракат қилмоқдалар. Қўшимча синф хоналари кенгайтирилмоқда. Яқинда Пискент районидаги Свердлов номли колхоз марказида 600 ўқувчига мўлжалланган, янги мактаб қурилиши ниҳоясига етказилди. Мактаб икки қаватли бўлиб, колхозлараро кўчма механизация колонна қурувчилари бунёд этишди. Юқори Чирчиқ районидаги «Правда», Свердлов номли колхозларда қурилаётган мактабларда ҳам 1 сентябрда биринчи қўнғироқ янграйди.

Областимиз шаҳарларида қурилаётган мактаблар сони йил сайин ортиб бораётир.

ХУШХАБАРЛАР

ТОШКЕНТ ГУЛЛАРИ

ТОШКЕНТНИ гуллар шаҳри деб бежиз айтишмайди. Шаҳарда гулларга ишқибоз бўлмаган киши йўқ бўлса керак. Шу туфайли пойтахтимизнинг гуллар конторасига жуда кўп илтимосномалар келаётир. Яқинда Иркутск шаҳридан бир группа гул ишқибозлари Тошкент гулларини жўнатишни илтимос қилишди. Яқинда уларга пиёз, гул, чинни гул, атир гул ва бошқа бир қанча гуллар жўнатилди. Бундай хатлар тез-тез келиб турибди. Красноярск ўлкасидан ҳам илтимоснома келди. Тошкент гулларига ишқибозлар йил сайин кўпайиб бормоқда.

Бундан буён гуллар барқ уриб яшнаб очилади. Шу ойларда мамлакатимизнинг Москва, Ленинград, шаҳарлари, Сибирь ўлкасига ҳар куни 40—50 мингдан ортиқ гуллар жўнатилмоқда.

КИОСКАЛАР КЎПАЙМОҚДА

ОБЛАСТИМИЗНИНГ шаҳар ва қишлоқларидаги киоскаларда ҳар куни 200 мингдан ортиқ газета ва журналлар сотилаяпти. Ҳозир 170 дан ортиқ киоска ишлаб турибди. Бу йил 25 таси янгидан қурилиб ишга туширилди. Шуларнинг 12 таси район марказларидадир.

Яқинда Ўрта Чирчиқ, Оҳангарон, Бўка ва Бўстонлиқ районларининг узоқ чеккаларида, Кумушкон, «Қибрай», «Оқтош» дам олиш уйларида янги киоскалар очилди. Йил охиригача яна 10 дан ортиқ янги типдаги газета-журнал киоска ишга туширилади.

Шуниси қувончлики, бу ерларда фақат газета-журналлар билан бирга кундалик рўзғор учун зарур бўлган моллар ҳам сотилаётир. Киоскаларга газеталарни етказиб бериш учун 30 дан ортиқ автомашина хизмат қилаяпти.

УЙЛАР МУБОРАК

159-ҚУРИЛИШ тресты бунёдкорлари кўплаб турар-жой бинолари, болалар боғчалари қуриб бермоқдалар. Яқинда пойтахтнинг «Марказ-14» кварталида янги бино фойдаланишга топширилди. Бино 102 хонадонга мўлжалланган бўлиб, унинг лойиҳасини «Узгипрогор» институти инженерлари чизган. Унинг балконлари икки томонламадир.

Юнусобод массиви кўркамлашиб бораётир. Яқинда бу ерда ҳар бири 60 квартирали иккита уй фойдаланишга топширилди. Уларнинг фасади турли шаклдаги керамикадан ишлангандир. Ёзнинг иссиқ жазирама кунларида ҳам бино ҳарорати нормал сақланади. Қишда эса бино балконларини ёғин-сочиндан асрайди. Пойтахтимизда бундай биноларнинг сони йил сайин кўпайиб боради.

ПОМИРДА... СУВОСТИ КЕМАЛАРИ

ЮНЕСКО маълумотлари бўйича ер юзида туғилиш ҳозирги даражада давом этадиган бўлса, келгуси юз йилликнинг бошларига келиб ҳозирги вақтдагига нисбатан кишилар сони икки баравар ортади. Шу муносабат билан XXI асрнинг ўрталаридаёқ инсон ҳозирги вақтда турмуши анча қийин ўтаётган жойларда ҳам яшашга мажбур бўлади, деб эҳтимол қилинмоқда.

Помирда, Тянь-Шанда, Кавказда шаҳарлар албатта узоқ келажакда пайдо бўлади. Аммо ҳозирги вақтдаёқ инженерлар, конструкторларнинг ижодий фикри ана шу масалалар билан ҳам банд бўлмоқда. Бундай ҳар бир шаҳарнинг қурилиши жуда кўп мураккаб муаммолар билан боғлиқдир. Уларнинг бири транспорт алоқаси муаммосидир. Маълумки, воҳалар ва баланд тоғлар ўртасидаги оддий тоғ йўллари доим қор кўчкинлари, тош тушиши, ўпирилишлар, туман ва музланишлар хавфи остида бўлади. Осма йўллар орқали транспортда юк ташиш ҳажми эса жуда ҳам чекланган.

Шунинг учун ҳам инженерлар транспорт алоқасини... сувости кемалари ёрдамида амалга оширишни таклиф этмоқдалар.

«Тоғда сувости кемаси» сўз бирлашмаси қанчалик қарама-қарши, эҳтимолдан узоқроқ бўлишига қарамай ана шундай лойиҳа ҳозирнинг ўзидаёқ мавжуддир. Эскизлар ва чизмаларда тайёр. Бу қизиқарли таклифнинг автори совет инженери А. Харковскийдир. Сув лифти номли янги транспорт системасини қуриш ҳақидаги ғоя унга мансубдир. Унинг ҳаракати энг оддий физик қонунларга асосланган.

Бу лойиҳанинг физик, принципиал томонидир. Унинг техник томони оддий кўринишда ҳам анча мураккабдир.

Тоғлардаги шаҳарларни қояларда ўзаро тик тепага кўтарилган тоннелларни очиш йўли билан боғлаш назарда тутилмоқда. Сув билан тўлдирилган бундай тоннеллар бир қанча секциялардан иборат қудратли шлюз дарвозалари билан ажратилади. Дарвозалар конструкцияси шундай ясалганки, улар очиқ турганда тоннел деворларини торайтирмайди. Бу сув лифтининг ҳаракатланиши учун лозимдир. Лифт эса шар шаклидаги сувости кемасидан иборат бўлиб, у ўз ҳажми жиҳатидан тоннел диаметрига мосдир.

Эндиликда қуйидагини кўз олдига келтириш унча қийин эмас. Тоннел тагида жойлашган қуйи «пристан»да сувости кемаси биринчи секциясига киради. Пассажир ва юклари бўлган пўлат шар орқасидан шлюз дарвозалари бекилади ва шар кўтарилабошлайди. Шундай йўл билан у уч-тўрт минг метр баландликда жойлашган сўнгги «станциягача» узлуксиз кўтарилиб боради.

Кеманинг орқага қайтиши ҳам жуда кам энергия талаб этади. Шар кеманинг ҳаракатланишига қумнинг оғирлиги ёрдам беради. Сувости кемасининг махсус резервуарлари қум билан тўлдирилган бўлади.

АРХИТЕКТОРЛАР ТАБИАТДАН ЎРГАНИШЯПТИ

Совет архитектураси назарияси тарихи ва истиқбол проблемалари илмий-тадқиқот институти ҳузурида архитектура бионикаси бўйича экспериментал лаборатория ташкил этилди. Бу лабораториянинг бир группа олимлари иншоотларни лойиҳалашда типик табиатнинг шакллар пайдо қилиш қонунлари ва принципларидан фойдаланиш бўйича тадқиқотлар олиб боришмоқда.

...Лоланинг гул баргига асалари қўнди. Асалари оғирлигида барг поясига тегай-тегай деб эгилади, аммо у синмайди. Асалари учиб кетгач яна тўғриланади ва илгариги шаклига қайтади. Ҳаётда биз уни юзларча марта кузатганмиз. Лекин кичкинагина гул барги асалари оғирлиги таъсирида бўрон вақтида осмонўпар иморатлар қанча кучланишга чидаган бўлса шундай кучланишга чидаганлиги ҳақида ҳеч вақт ўйлаб кўрмаганмиз. Табиат ўзининг стихиялагида жуда ҳам «оқил» бўлиб чиқади, айниқса у яратган нарсаларнинг ҳаётга чидамлигида сўз кетганда бу яққол кўринади.

Инсон ўзининг бутун тарихи давомида табиатни забт этибгина қолмай, ундан кўп нарсаларни ҳам қабул қилган. Бу, жумладан, архитектурага ҳам мансубдир. Қадимги архитектура асарларида ҳам инсоннинг табиатга тақлид қилиши кўринади. Қадимги Миср мақбараларининг колонналари лотос, папирос гулларининг нусхасидир. Рус черковларининг гумбазлари пиёзни эслатади. Агар илгари архитекторлар табиатга асосан эстетика мақсадлари нуқтаи назаридан мурожаат қилган бўлсалар, XX асрда улар архитектура ва қурилишнинг турли амалий проблемаларини рационалроқ ҳал қилиш йўлларини топиш мақсадларида шундай қилабошладилар.

Архитектура бионикаси билан биринчи бор шуғуллаган совет тадқиқотчилари орасида архитектура кандидати Юрий Сергеевич Лебедев ҳам бор. Янги лабораторияни ҳам у бошқармоқда.

— Биз икки йўналишда иш олиб боряпмиз, — ҳикоя қилади Юрий Сергеевич. — Биринчидан, архитектура бионикаси назарияси ишлаб чиқаяпмиз. Иккинчидан эса экспериментал тадқиқотлар ўтказаяпмиз.

Лебедев бўлим ходими В. Ф. Колейчук томонидан ясалган ва шипга осиб қўйилган гумбазни кўрсатди. Гумбаз металл стерженлари ва ипларидан ташкил топган.

СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ

КЕСКИН КУРАШ

Ҳар сафар Москванинг «Спартак» командаси билан ўйин бўлганда ўзбекистонлик футбол мухлислари беихтиёр 1962 йилнинг июлини эсга келтиришади. Ўша қирқ даражали жазирама иссиқда «Пахтакор» стадионида бўлган ўйиндаги ҳаяжонли ҳолатлар киши кўз ўнгидан нари кетмайди. Москваликлар талантли спортчиларни уюштира билиб, ўша мавсум жуда чиройли ўйинлар кўрсатишган ва чемпион бўлишганди. «Пахтакор» ҳам шуҳрат пиллапоясининг чўққисига кўтарилаётган дамлар эди.

Ҳозир ҳар иккала коллективда ўша вақтдаги ўйинчилардан бириккитагина вакил қолган. Ўшанда «Спартак»нинг ғалабасини таъминлаган Хусаинов, Неттолар бугун минбарда, томошабинлар орасида ўтиришибди. Улардан бири кеча дублёрлар составида ўйнаб тўп киритди. Иккинчиси «Спартак»нинг устози.

Фурсатдан фойдаланиб, хизмат кўрсатган спорт мастери, «Спартак»нинг собиқ капитани Галимзан Хусаинов билан суҳбатлашамиз.

Ўйиннинг биринчи бўлими ўша олтмиш иккинчи йилдаги матчга ўхшаб кетди. Пахтакорчилар тажрибали рақибларини шошириб қўйишди. Танаффусгача ташаббусни қўлдан беришмади.

— Йигитларингиз жуда тез ҳаракат қилишяпти, —дейди Хусаинов. —Менинг шерикларим эса сусткашлик билан уялтириб қўйишмоқда. Бунақада жазолашишлари шубҳасиз.

Шундай бўлди ҳам. Ўн учинчи минутда Абдураимов бурчакдан усталик билан ошириб берган тўпни дарвоза рўпарасида турган Лисаковский тўрга туширди.

—Бу капитанингизнинг маҳорати натижаси. Лекин ҳамкасбим Прохоров тўпни ушлаб олиш учун олдинга чиққанда чакки бўлмасди, — суҳбатга қўшилади Хусаиновнинг ёнида ўтирган «Спартак»нинг запасдаги дарвозабони Дарвин.

Ҳақиқатда Прохоров кўп ўтмай Абдураимовнинг бурчакдан худди биринчи галдагидек тепган «бурама» тўпини бу сафар эпчиллик қилиб, ушлаб қолаолди.

Ўйиннинг иккинчи бўлими бошланди. Мезбонлар яна икки-уч марта хавфли ҳолатлар вужудга келтирдилар. Аммо дарвозабон билан яккама-якка чиққан Фёдоров, Варюхин имкониятдан фойдаланиша олмади. Ташаббус «Спартак» томонига ўтди.

—Пахтакорчилар чарчаб қолишганга ўхшайди, —дейди Хусаинов. —Энди тарих такрорланса ажаб эмас. Ҳар қалай «Спартак» учрашув охирларида ўзини кўрсатади-ку!

Йўқ, ишқибозлар бахтига тарих такрорланмади. Пахтакорчилар 1:0 ҳисобини сақлаб қола олдилар. Бунинг учун ҳимояни мустаҳкамлаш мақсадида майдонга Иванков ва Яфаровлар ҳам туширилди. Йигитларимиз рақиблар ҳужумларини фидокорлик билан бартараф этиб туришди. Лисаковский ва Голиков шикастланиб қолишди. Ҳимоячи Басов ўйин тугаш арафасида бўш дарвозадан тўпни қайтариб юборди. Дарвозабон Говоров эса кўп марта олқишларга сазовор бўлди.

Хуллас, биринчи давра охиридаги бу ютуқ катта қийинчилик эвазига қўлга киритилди. «Пахтакор» кетма-кет учинчи марта ғалаба қозониб, хавфли зонадан чиқиб олишга муваффақ бўлди.

8 июлда бўлган бошқа учрашув натижалари қуйидагича: «Зенит» —«Динамо» (Киев) —2:1, «Динамо» (Москва) —«Заря» — 1:0, «Шахтёр» — «Карпати» — 3:1, СКА — «Днепр» —2:2. 11 метрликлар натижасига кўра ростовликлар ғалаба қилишди —6:5, «Арарат» —ЦСКА —1:0, «Қайрат» — «Динамо» (Минск)—1:0. Бир кун аввал торпедочилар Тбилиси динамочиларини шу ҳисобда енгишган эди.

Турнир жадвали

Командалар	ю	ю-11	м	т	о
Арарат	9	2	4	26-10	20
Динамо М	7	2	6	20-13	16
ЦСКА	7	2	6	17-18	16
Шахтёр	7	2	6	15-16	16
Динамо К	6	3	6	17-12	15
Днепр	6	3	6	19-17	15
Заря	7	0	8	17-10	14
Торпедо	7	0	8	17-14	14
Спартак	7	0	8	21-18	14
Динамо Тб	5	4	6	15-14	14
Қайрат	5	3	7	12-19	13
Зенит	4	2	9	16-18	10
Пахтакор	4	1	10	17-23	9
Карпати	3	3	9	12-23	9
Динамо Мн	4	0	11	10-15	8
СКА	2	3	10	7-18	7

«Пахтакор» иккинчи даврининг биринчи ўйинини 15 июлда турнир пешқадами «Арарат» командаси билан ўтказади.

С. МУСАЕВ.

СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

ТВ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.30 МОСКВА. 18.30 —ТОШКЕНТ. 18.35 —«Глобус». 18.55 —Совет тинчлик программаси —амалда. 19.15 —Ахборот. 19.30 —Халқаро панорама (Москва). 20.00 —Концерт. 20.30 —Ахборот. 20.50 —Ўн минут музика. 21.00 **Онаизор** (телеспектакль). 22.00 — «Вақт» 22.30 —Қишлоқ хўжалиги билимлари телевизион халқ университети. 23.00 — **Ота** (бадиий фильм). ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 10.55 —ТОШКЕНТ. 11.00 **Тамбу-ламбу** (телеспектакль). 11.30 — **Кичик ўғилнинг кўчаси** (бадиий фильм). 19.30 —«Ёшлик» студияси кўрсатади (ТОШКЕНТ). 20.00 —**Хавфли қайрилиш** (бадиий фильмнинг 1-серияси). 22.00 —Ҳужжатли фильм. 22.30 —Телефильм. 22.25 —Спорт кундалиги. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.15 — **1002 кеча** (бадиий фильм). 20.15 —Фильм-концерт. 20.40 —Фильм-спектакль.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Ҳалқа — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «СПУТНИК» (жуфт соатларда, кундуз ва кечқурун), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (10.30, 15.00, 19.45).

Филлар — менинг дўстларим (2 серия) —«КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (12.00, 17.00, 21.15), НАВОИЙ номли (10.40, 14.00, 17.20, 20.30). «ДРУЖБА» (11.00 14.00, 15.00, 20.00).

Ҳамма иш шошилинч —«КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Биз кутолмаймиз — «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда). «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

ТОШКЕНТ ҚОҒОЗ КОМБИНАТИ

2-БАЙКАЛ ЎРМОН ХИМИЯ ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИДА ЎҚИШ УЧУН

1973—1974 ўқув йилига қуйидаги мутахассисликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Целлюлоза-қоғоз саноати мутахассислиги бўйича — контроль-ўлчов асбоблари ва автоматика бўйича слесарлар, саноат ускуналарини ремонт қилиш бўйича слесарлар, электрослесарлар (электромонтёрлар), қуритувчилар, прессловчилар, қоғоз қирқувчилар, роликчилар, қоғоз ишловчи машиналар машинистлари, целлюлоза-қоғоз саноатининг химик-лаборантлари (фақат қизлар).

10-синф ҳажмида маълумотли ёши 17 дан кичик бўлмаган йигит ва қизлар кириш имтиҳонларисиз қабул қилинади.

Технологик ускуналарни ремонт қилиш бўйича слесарлар — 8 синф ҳажмида маълумоти бўлган (фақат йигитлар) қабул қилинади.

Ўқиш муддати барча мутахассисликлар бўйича — 1 йил.

Билим юртига қабул қилинганлар ўрта махсус ўқув юртларидагидек стипендия билан таъминланади. Стипендиянинг бир қисмидан ойига 24 сўм ҳисобига иссиқ овқат билан таъминланади.

Бошқа шаҳарлардан келганлар ётоқхона билан таъминланади.

Ўқишга қабул қилинганларнинг билим юрти учун қабул қилинган кийим формаси бўлиши шарт.

Машғулотларга йигитлар қора костюм, оқ қўйлак, қора галстукда; қизлар тўқ кўк костюм (бортпроводник қизлар формаси модели), оқ блузка, қора галстукда бўлишлари керак.

Шунингдек барча ўқувчилар спорт костюмлари ва кедаларга эга бўлишлари керак.

Машғулотлар 1973 йил 1 сентябрдан бошланади.

Ўқишга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари зарур: танланган касбни кўрсатиб директор номига ёзилган ариза, маълумоти тўғрисида ҳужжат (асл нусхаси), медицина справкаси (286-форма), ўқиш ёки иш жойидан характеристика, турар жойидан справка, оила состави тўғрисида справка, меҳнат дафтарчасидан копия (ишлаётганлар учун), 6 дона фотосурат (3х4 см. ҳажмида, бош кийимсиз олдирилган).

Паспорт ва рўйхатга олинганлик тўғрисидаги гувоҳнома шахсан кўрсатилади.

Ўқиш жойига (Байкальск шаҳрига) бориш харажатлари комбинат ҳисобига тўланади.

Билим юртини тугатгач, ўқувчилар Тошкент қоғоз комбинатига доимий ишга юборилади.

Ҳужжатлар 15 августгача қабул қилинади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент-5, Куйбишев шоссеси, 23-уй, кадрлар бўлими (5-трамвайнинг «Ипподромная кўчаси» бекати, 7, 12, 26, 63, 52; 55, 125-автобусларнинг «Узбум» бекати).

Узбекистон Компартияси Мар. казий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Р—04240. В.1773. Индекс 64633.